

Redd Barna

magasinet 1/2020

Godbiter i kø
i Redd Barnas
bruktbutikk

Vil ha barn av
IS-mødre hjem
til Norge

Ny rapport:
Krig rammer
barn ulikt

Høylytt nei til omskjæring:

**LANDSBYEN SOM
LYTTET TIL JENTENE**

ALT DETTE FEKK VI TIL!

Vi har bak oss et tiår med mange hendinger, både gode og vonde å tenkja tilbake på. I åra mellom 2010 og 2019 opplevde verdas barn krigar, konflikhtar og naturkatastrofar i høgt tempo. Samstundes går det framover på nokre viktige felt. Fleire barn får skole og utdanning i dag enn for ti år sidan. Fleire kvinner føder trygt. Færre barn dør før dei fyller fem år.

Redd Barna har i desse åra hjelpt barn gjennom krigar og katastrofar. Vi har gitt barna moglegheit til utdanning på tross av fattigdom, vi har arbeidd for at dei skal overleve og vi har vært med på å kjempe mot diskriminering og overgrep.

På dei neste sidene kan du lesa om nokre av dei flotte og viktige sigrane vi opplevde i åra 2010-2019. Dette er vanskeleg å talfesta, men vi har gjort eit forsøk. Her er endå fleire snapshots som vi alle kan gleda oss over:

- I 2010 sørga vi for at meir enn 130 000 barn fekk hjelp i Pakistan, som vart ramma av monsunregn og flaum.
- I 2011 kom 140 deltakarar frå heile Norge til Redd Barna sitt årlege seminar om barn på flukt, noko som var rekord.
- I 2012 ga vi akutt hjelp ved 77 større kriser, og direkte hjelp til 45,6 millioner barn.
- I 2013 skaffa vi husly og naudsynt utstyr til 42 250 familiar som var ramma av tyfon i det vestlege Stillehavet.
- I 2014 skalerte vi opp arbeidet vårt inne i Syria, og hjelpte 598 000 barn og vaksne. Vi sørga og for at det var helsepersonell til stades ved 700 000 fødselar i fattige og ressursvake område.

- I 2015 sørga vi for at 10 000 familiar fekk husly og hjelp til å starte opp igjen etter jordskjelvet i Nepal.
- I 2016 arbeidde vi saman med lokale myndigheiter for å redde så mange som mogleg av dei 6 millionar barn som var truga av svolt i Etiopia.
- I 2017 trappa vi opp arbeidet for å hindre barneekteskap og for at unge mødrer skulle få forsetje utdanninga si, mellom anna i Malawi og Mosambik.
- I 2018 sette vi opp 160 trygge læringsentre for rohingya-barn på flukt i Bangladesh.
- I 2019 delte vi ut livsviktig naudhjelp til 47 000 familiar over heile Somalia.

Vi har så mykje å vera stolte av! Men vi hadde ikkje klart dette utan deg og dei andre støttespelarane våre, som til dømes næringslivet. Det er ikkje minst på grunn av din støtte, dine økonomiske bidrag og din entusiasme at vi har redde så mange barn! Dette har vi stått saman om.

Takk for at du har bidratt, og takk for at du er med oss vidare inn i eit nytt tiår!

Les meir på reddbarna.no/historier eller finn Redd Barnas app på App Store eller Google Store

Elin Toft
redaktør
magasinet@reddbarna.no

Redd Barnas arbeid: Redd Barna kjemper for barns rettigheter og for at alle barn skal overleve, lære og være trygge – uansett hvem de er og hvor de bor. Vi er medlem av internasjonale Redd Barna, verdens største uavhengige bevegelse for barn, og arbeider for og med barn i mer enn 120 land. Redd Barna er en medlems- og rettighetsbasert organisasjon med rundt 100 000 faddere, faste givere og medlemmer i Norge. Vi har hovedkontor i Oslo og regionkontorer i Oslo, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Kontakt Redd Barna
Besøksadresse Oslo: Storgt. 38, inngang Hausmannsgate. **Postadresse:** Postboks 6902 St.Olavsplass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 09 00

E-post: giverservice@reddbarna.no
Internett: www.reddbarna.no
Gavekonto: 8200.01.03000
Felles telefon for alle regionkontorer: 22 99 09 00
Regionkontor i Midt-Norge: Verftsgata 4, 7042 Trondheim Postboks 8881, 7481 Trondheim
Regionkontor i Vest-Norge: Kong Oscars gate 62, 5017 Bergen
Regionkontor i Sør-Norge: Tordenskjoldsgate 11, 4612 Kristiansand
Regionkontor i Nord-Norge: Storgata 88, 9008 Tromsø. Postboks 145, 9252 Tromsø
Regionkontor i Øst-Norge: Storgata 38, inngang Hausmannsgate. Postboks 6902 St.Olavsplass, 0130 Oslo
Redd Barna-magasinet
Utgiver: Redd Barna
Redaktør: Elin Toft

Ansvarlig redaktør: Ingrid Svendsen
Redaksjonen avsluttet 12. februar 2020.
Redd Barna-magasinet kommer ut fire ganger i året i et gjennomsnittlig opplag på cirka 100 000 eksemplarer og distribueres vederlagsfritt til medlemmer og personer som slutter opp om organisasjonen. Signerte artikler står for forfatterens egen regning. Ettertrykk tillatt. Vennligst oppgi kilde.
Design og presentasjon: Spoon
Forsidefoto: Inge Lie
E-post: magasinet@reddbarna.no
Trykk: Aller Trykk. ISSN 1503-7711

Redd Barna-magasinet er merket med det offisielle miljømerket Svanen, som er en garanti for at det merkede produktet holder en høy miljømessig standard. Aller Trykk, som trykker dette bladet, er godkjent som svanemerket bedrift.

Det vi si at hele produksjonen følger strenge miljøkrav fra råvare til ferdig produkt. Aller Trykk har i tillegg lisenser for EU-blomsten, FSC og Rainforest Alliance. Magasinet er dessuten pakket i flerlags biofilm, som er 100 prosent nedbrytbar og skal kastes med matavfall, eller i hjemmekompostering.

Innsamlingskontrollen i Norge ble etablert i 1991 som en stiftelse med offentlig godkjenning, og Redd Barna har vært medlem siden 1995. Stiftelsens formål er å ivareta allmennhetens interesser i at innsamlinger til humanitære, kulturelle og religiøse formål organiseres og gjennomføres på en betryggende måte, og at midlene forvaltes forsvarlig.

Synspunkter på Redd Barna-magasinet?
Tips eller ideer? Skriv til oss på magasinet@reddbarna.no

FOTO LI PARION/REDD BARNA

INNHOOLD

SIDE 4

Tilbakeblikk

Tiåret 2010-2019 er forbi. Redd Barna-magasinet har sett tilbake på utfordringene som barn stod overfor i ulike deler av verden, og hvordan Redd Barna møtte dem.

SIDE 8

Frivillighet

Bli med til Redd Barna-butikken på Tynset! I denne bruktbutikk finner du «alt», og overskuddet går uavkortet til Redd Barna. Vi har snakket med ildsjelene bak butikken.

SIDE 16

Funksjonsnedsettelse

Mari Storstein fikk Redd Barnas rettighetspris for 2019. Nå lager den prisbelønte regissøren film for Redd Barna om retten til lek og fritid.

SIDE 24

Kjønnslemlestelse

Redd Barna-magasinet fikk være med på et landsbymøte der saken ble diskutert mer åpent enn noen gang før – med godt resultat.

SIDE 32

Barneekteskap

Aida var bare 16 år gammel da hun ble gravid. Men hun nektet å gifte seg med barnefaren fordi hun heller ville fortsette på skolen. Les om støtten hun har fått av besteforeldrene og av Redd Barna.

SIDE 46

Leder

To barn og deres mor med IS-tilknytning ble hentet fra Syria i januar. Redd Barna jobber videre for at Norge skal hente hjem alle de norske barna sammen med mødrene sine der dette er mulig, skriver generalsekretær Birgitte Lange i lederen.

FOTO REDD BARNA

Barn i krig side 20

FOTO REDD BARNA

Bruktbutikk i Tynset side 8

Forsidebildet

I Somalia går barna foran i kampen mot kjønnslemlestelse.
FOTO: INGE LIE

2010:

Naturkatastrofer

Jordskjelvet i Haiti i januar 2010 krevde 200 000 menneskeliv. God beredskap, planlegging og responskapasitet gjorde det mulig for Redd Barna å sette i verk livreddende tiltak to timer etter det fatale jordskjelvet. Takket være den raske responsen ble mange liv reddet i løpet av de første dagene og ukene. Vi nådde ut med livreddende helsetjenester, mat og rent vann til tusenvis av familier. I ettertid har vi bygget skoler som tåler jordskjelv og orkaner bedre.

TIÅRET SOM GIKK

OG UTFORDRINGENE VI LØSTE SAMMEN

Redd Barna-magasinet har gjort et dypdykk i arkivet, og har plukket fram noen få smakebiter av både det humanitære og langsiktige arbeidet vårt i de ti årene som har gått.

AV LUCA KLEVE-RUUD OG BERNT HEDER DILLUM

FOTO COLIN COWLEY/REDD BARNA

2011:

Tørke

Øst-Afrika opplevde dette året ekstrem tørke. Mange familier mistet mesteparten av husdyra sine, og stod igjen uten inntekt og mat. I lang tid var de avhengige av nødrasjoner og hjelp fra Redd Barna for å overleve. Bishara, som på bildet sitter ved siden av bestemor Amina i landsbyen Barmil i Kenya, reddet livet da hun ble innlagt på en av Redd Barnas klinikker for alvorlig underernærte barn. Hun er ett av 35,5 millioner barn som Redd Barna støttet med direkte hjelp dette året, og er i dag en frisk og glad 9-åring.

2012:

Helse

Barns helse står sentralt i alt Redd Barnas arbeid. I 2012 trente vi for eksempel opp 96 000 helsearbeidere. Barn fikk myggnett for å beskytte seg mot malaria, vaksiner mot farlige, smittsomme sykdommer, ble behandlet på klinikkene våre for underernæring og fikk antibiotika mot lungebetennelse. Hele 2 millioner barn over hele verden fikk livreddende malaria-behandling dette året. Ved å sikre at kvinner og barn får gode, grunnleggende helsetjenester, kan den vonde sirkelen av fattigdom og sykdom brytes.

FOTO REDD BARNA

FOTO LUCA KLEVE-RUUD/REDD BARNA

FOTO J. SJAREDD BARNA

2013:

Ernæring

Redd Barnas ernæringsprogrammer nådde i 2013 ut til 14,4 millioner mennesker. Barna som ble omfattet av programmene fikk næringsrik mat, vaksiner og oppfølging. Ernæring omfatter også tilgang til rent vann. Da befolkningen i landsbyen Denkarone fikk en container med dyrebart vann fra Redd Barna, kom folk langveis fra for å hente til seg og familiene sine. Alle fortalte det samme: at de hadde mistet nesten hele buskapsen sin i tørken.

FOTO ØYVIND TOFT

2014:

Frivillighet

Redd Barnas frivillige støttet mange barn og familier under flyktningkrisen som toppet seg rundt 2014-2016. Maria Hyll Bjerknes var en av 30 frivillige i Bergen som brukte av fritiden sin på å hjelpe nyankomne barn med å finne seg til rette i Norge. Mor og fire døtre kom fra Eritrea, og Maria var en av flere frivillige som hjalp barna med skole, leker og fritidsaktiviteter. –Vi har fått et godt liv i Norge. Maria og Redd Barna hjalp oss i gang, sa mamma Sherifa Akolli.

FOTO JONAS GRATZER

2015:

Fadderskap

Dette året ble vi kjent med Rohan. Sjuåringen kom fra en sårbar, fattig familie på landsbygda i Nepal, som generøst ønsket Redd Barna velkommen inn i livet sitt. Norske faddere fikk følge Rohan og tre andre representantbarn gjennom flere år. I 2015 hadde Redd Barna 80 000 faddere. Til sammen 62,2 millioner barn fikk hjelp gjennom Redd Barna dette året, og vi var involvert i 99 nødhjelpsaksjoner. Faddernes bidrag gjorde det mulig å hjelpe så mange barn i et så høyt antall kompliserte programmer og humanitære operasjoner.

FOTO HEDINN HALDORSSON

2016:

Barn på flukt

Dette året steg tallet på barn på flukt til 28 millioner. Gamle konflikter fortsatte og nye blusset opp. Konflikten i Syria gikk inn i sitt 6. år, og barna i landet var særlig hardt rammet – det er de fremdeles dessverre. Redd Barna hjalp nabolandene med å ta imot den økende mengden flyktninger. Vi gjorde livet til barna på flukt litt bedre ved å gi dem skole og beskyttelse. Redd Barna trådte til ved 129 akutte kriser, både konflikter og naturkatastrofer.

FOTO DIANA ZEYNEB ALHINDAWI

2017:

Klimaendringer

Endringene i klimaet ble stadig tydeligere dette året, med den verste tørken på 50 år i deler av Øst-Afrika. I noen områder var det ikke kommet nedbør på 3-4 år. Rundt 30 millioner mennesker i Sør-Sudan, Somalia, Etiopia og Kenya ble rammet, og mange forlot hjemmene sine på jakt etter mat og vann. Et annet resultat av klimaendringene var økning i barneekteskap. Abida ble giftet bort da hun var 13 år fordi familien ikke kunne brødfø henne lenger. Redd Barna arbeider for å sikre skolegang til jenter i hennes situasjon.

2019:

Eglantyne

I 2019 var det 100 år siden Redd Barna ble stiftet. Dette året feiret vi den fabelaktige Eglantyne Jebb, som brøt med alle konvensjoner i datidens England og på egen hånd reiste rundt i Europa for å redde fiendens barn. Ideene hennes lever videre i Barnekonvensjonen, som hun skrev utkast til like før hun døde. Eglantynes tanker er like aktuelle i dag, og har inspirert Redd Barnas kamp for å innfri barns rettigheter, blant annet Redd Barnas kamp for å få norske myndigheter til å hente til Norge barn av mødre med IS-tilknytning.

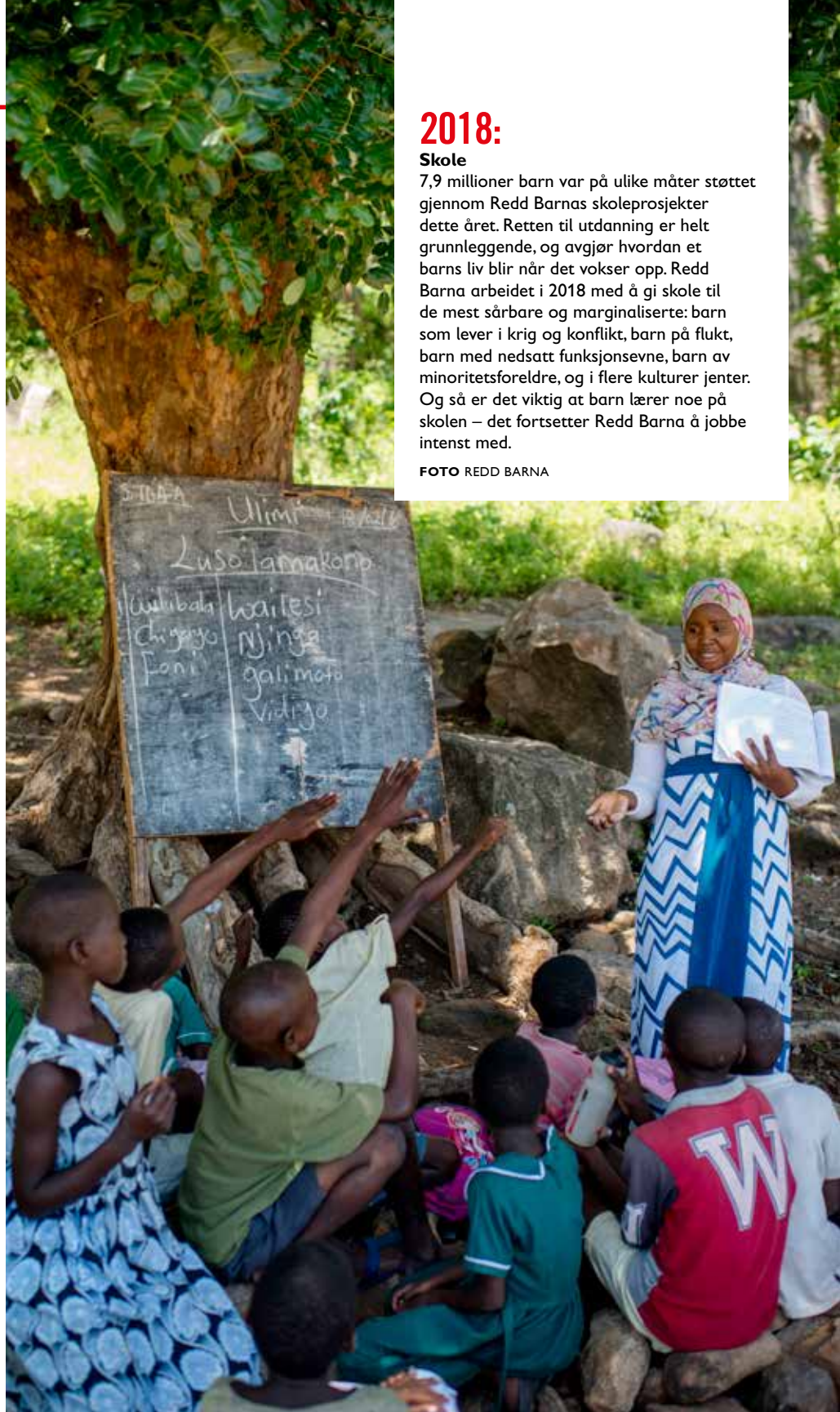
Les flere historier på reddbarna.no/historier. Eller last ned Redd Barna-appen på App Store eller Google Play

2018:

Skole

7,9 millioner barn var på ulike måter støttet gjennom Redd Barnas skoleprosjekter dette året. Retten til utdanning er helt grunnleggende, og avgjør hvordan et barns liv blir når det vokser opp. Redd Barna arbeidet i 2018 med å gi skole til de mest sårbare og marginaliserte: barn som lever i krig og konflikt, barn på flukt, barn med nedsatt funksjonsevne, barn av minoritetsforeldre, og i flere kulturer jenter. Og så er det viktig at barn lærer noe på skolen – det fortsetter Redd Barna å jobbe intenst med.

FOTO REDD BARNA

Berit Morseth

Rita Strand

Mari Finnes

Liv Mortensen

Rita Edvardsen

Mai Lahuerta Støen

ILDSJELENE PÅ TYNSET

Det begynte som et litt lyssky loppemarked i 1982.

I dag er Redd Barnas bruktbu-
butikk på Tynset kjent over hele
Østerdalen, og kunder kommer
langveis fra for å handle.

– Hva skal vi ta for disse, tro?
Guri Solvang og Liv Mortensen studerer et
par herresko som de har fått inn. De har
mange års erfaring fra bruktbu-
butikken, og
vet at riktig prising er viktig.

TEKST: ELIN TOFT
FOTO: LUCA KLEVE-RUUD

Berit Morseth er butikkleder og har blant annet personalansvar for de frivillige. Her rydder hun på plass glassvarer i de rikholdige hyllene.

En liten figur venter spent på å få ny eier.

– Jeg har sett på denne lille retro-radioen flere ganger. Nå tar jeg den!

Anne Fiskvik er ikke alene om å gjøre et spennende kupp i bruktbutikken på Tynset. Fem minutter etter at butikken har åpnet denne torsdagen er det allerede mange kunder i lokalene.

– Jeg synes det er flott med gjenbruk. Og så støtter jeg jo en god sak. Det blir nok mer handel herfra, smiler Fiskvik mens hun betaler en hundrelapp for radioen.

FÅR INN MYE FINT

Guri Solvang har vært med helt fra starten som fant sted i brorens bilutstillingslokale i 1982.

– Til å begynne med kom folk til oss

med veldig mye rart. Det lukta fjøs og loft og det som verre var. I dag får vi inn veldig mye fint, ofte også dyrt, i alt fra små poser til hele dødsbo. Folk vil ikke kaste brukbare ting, og er rett og slett takknemlige for at vi tar imot.

Guri viser oss rundt i møbelbutikken, som er en filial av den store bruktbutikken og åpen bare en dag i uka. Her er utstilt hele og pene møbler som salonger, reoler i teak, kontorstoler og ikke minst trehvite møbler; mange med flotte treskjæringer. Rosemalte kister finner vi også. Alt blir vurdert før det blir tatt inn, for her skal det ikke stilles ut eller selges ødelagte gjenstander og møbler.

«Folk vil ikke kaste brukbare ting, og er rett og slett takknemlige for at vi tar imot.»

GURI SOLVANG

Retro og moderne kunst side om side. Her er alt for enhver smak og enhver vegg.

Ingen tvil om at dette er Redd Barnas bruktbuikk! Her legger ildsjeler ned tusenvis av gratis arbeidstimer hvert år.

Skal det være en sparegris? Kundene sparer i alle fall ved å handle brukt!

For en bokentusiast er den ryddige bokavdelingen et skattkammer. Lars Ola Otnes gleder seg over å ha funnet en flott flora.

KOMMER LANGVEIS FRA

Lenger oppe i sentrum – et steinkast fra jernbanestasjonen på Tynset – ligger selve butikken og lyser Redd Barna lang vei. Ikke bare skiltet over lokalene, men også i inngangspartiet møtes kundene av en stor Redd Barna-plakat. Inne i butikken er medarbeiderne lette å kjenne igjen på sine røde Redd Barna-jakker.

Det betyr faktisk en god del for kundene at pengene de betaler for varene går til Redd Barna, er selgernes erfaring. Og penger kommer inn, år etter år. Når utgifter til husleie og strøm er trukket fra, ble nettoen for 2019 på 550 000 kroner.

– Det er morsomt at det går så bra, og at vi har så mange fornøyde kunder. Noen kommer langveis fra, og kjører i timevis

for å besøke butikken. Mange hyttefolk er også innom i feriene, forteller Berit Morseth. Hun ble førtidspensjonert for noen år siden, og fant fort ut at hun ville gjøre noe frivillig.

– Valget falt på Redd Barna, og jeg har ikke angret en dag, for dette er en kjempefin hobby, sier Berit. Hun er nå butikkleder, og har personalansvar, oppsett av turnus og gjennomføring av personalmøter.

Den ryddige og flotte butikken er på hele 290 kvm pluss et stort lager i kjelleren, og har et eventyrlig utvalg. Her er egne avdelinger for ting & tang (inkluderer småting og pynteting), sport og sko, klær og yttertøy, barnetøy og leker, tekstiler og garn, sengetøy og gardiner, lam-

per og bilder. Her er også godbiter som smykker, sølv, tinn, vakre glass og deler til bunader. Butikken får jevnlig besøk av antikvitetshandlere og oppkjøpere.

ET KUPP!

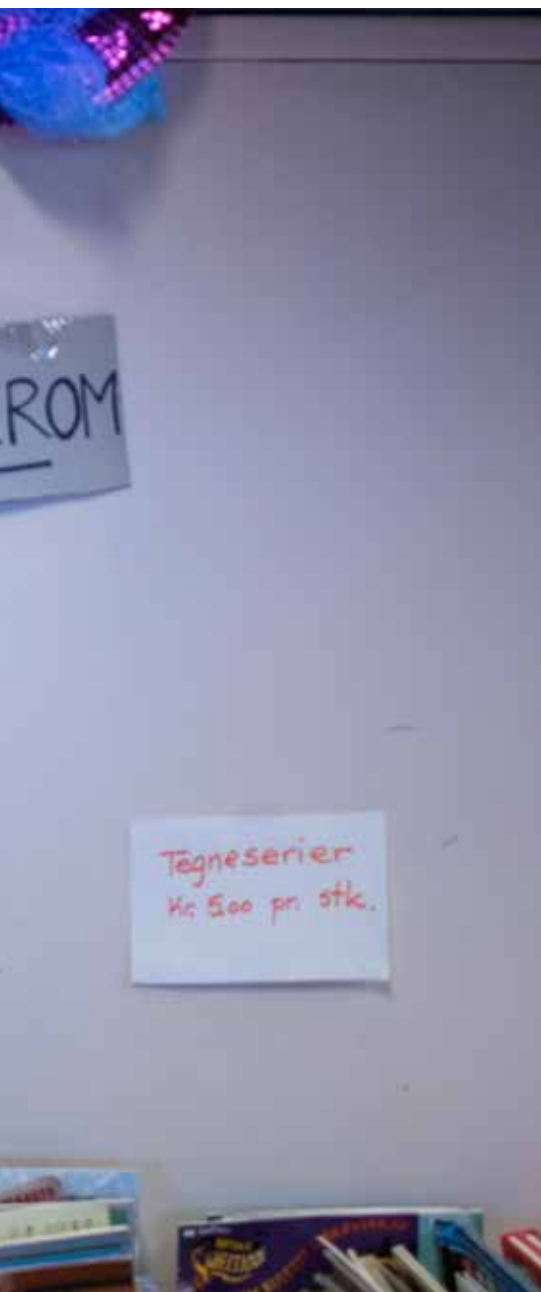
Og så er det bøkene.

– Barnebøker, krim og strikkebøker selger vi masse av, forteller Liv Mortensen. Det er derimot mindre salg av vanlige romaner, og leksikon er blitt helt historie.

Lars Ola Otnes står midt på gulvet og gløder av begeistring. Han har funnet en vakker, innbundet flora.

– Det er sjelden å finne et så fint eksemplar! Og 40 kroner er et kupp!

Otnes er ofte innom og leter etter gamle bøker. Han samler på bøkene til Stein

Butikken er et Eldorado for den som liker små, fine porselenfigurer.

Barna kan drømme seg bort i dukker med diverse tilbehør som klær og himmelseng.

Strikkesokker og votter kan komme vel med, selv om vinteren i år er ganske mild.

Balstad, forteller han, og har nå 26 av de 28 romanene som den lokale forfatteren ga ut.

– Jeg finner mye annet her også. Det er billig å handle her, og så går det til en god sak!

ETISKE REGLER

Bruktbutikken på Tynset er drevet 100 prosent på frivillig basis. 12-15 ildsjeler, alle fra den lokale Redd Barna-gruppa, er med på driften og legger ned en fantastisk innsats. Noen medarbeidere jobber annenhver helg, andre sjeldnere. Arbeidsfordelingen er god, ingen jobber mer enn de orker, og laget rekrutterer stadig nye medarbeidere til butikken. En av de siste som er kommet med på laget er Fatima,

som opprinnelig er fra Afghanistan. Butikken har åpent torsdag-fredag-lørdag året igjennom, bortsett fra to uker i juli og en uke i januar.

Etter mange års drift har ildsjelene gjort seg noen erfaringer. De har blant annet utformet klare etiske regler for personalet: De får ikke plukke med seg ting til seg selv. Baksnakking er forbudt og de har taushetsplikt om kunder. De er alltid saklige og rettferdige, og behandler alle kunder likt. Og de pruter ikke på prisene.

– Det siste har vært litt vanskelig etter at folk fra andre kulturer som er vant til å holde fast på prisene, siden de i utgangspunktet er så lave, forklarer Guri.

TELLER IKKE TIMER

Hva motiverer de frivillige til å gjøre så mye ulønnet arbeid, år etter år? Til å jobbe tre-fire dager gratis for en frivillig organisasjon, annenhver uke? Medarbeiderne i bruktbuikken er skjønt enige om at den sterkeste drivkraften er vissheten om at overskuddet går til Redd Barnas arbeid for sårbare barn. Men det sosiale aspektet er også viktig. Medarbeiderne har det veldig hyggelig sammen, og de treffer «hele bygda» i butikken. Kunder som har god tid får gjerne en prat og et vennlig smil med på kjøpet. De siste årene er betydningen av gjenbruk og god ressursforvaltning også kommet mye sterkere.

– Vi teller ikke timer – de forsvinner bare! Vi har til og med frivillige som har

GODE RÅD FOR Å STARTE BUTIKK

- Lag gode retningslinjer for driften, både etiske og praktiske.
- Sørg for å ha nok frivillige.
- Let etter billige, egnede lokaler.
- Spill på lag med næringslivet. Her kan det vanke hjelp og støtte til å innrede og pusse opp lokalene.
- Bruk lokalavisene til markedsføring.
- Etabler hentetjeneste. Alle er ikke i stand til å levere varer selv.
- Det er en stor fordel å etablere seg på steder der det finnes mange andre butikker og servicetjenester.
- Når butikken er etablert: sørg for orden og god service.

Dagfinn Hokstad leter etter flere ting som kan komme godt med, som et nytt kjøkkenur til seg selv og telysholdere til jazz-klubben. Han synes det er morsomt å titte på stort og smått, og gleder seg over at pengene han legger igjen i butikken går til Redd Barna.

en reisevei på en time fram og tilbake for å stå i butikken. Alle gjør en kjempeinnsats, og engasjementet er stort. Men det er også veldig mye arbeid, innrømmer Rita Strand, som har vært med i 5 år.

– Heldigvis er vi mange som deler. Men vi kunne gjort enda mer om vi hadde vært litt flere. Særlig mangler vi menn til å ta tunge tak. Det blir mye bæring.

MORSOMT Å KIKKE

– Og så må vi takke både Tynsets befolkning og næringslivet. Hadde det ikke vært

for alt det fine vi får fra befolkningen og at de handler hos oss, hadde dette ikke gått. Og næringslivet har vært velvillige og positive, legger Guri til.

Dagfinn Hokstad har tatt turen fra Tyllidalen. Han er på jakt etter et nytt kjøkkenur og telysholdere til den lokale jazz-klubben.

– Det er morsomt å gå her og kikke. Jeg har gjort gode kjøp her før. At pengene går til Redd Barna er flott – det inspirerer til nye besøk og kjøp! ●

PÅ NETT MED REDD BARNA

Har du ris, ros, spørsmål eller kommentarer til Redd Barnas arbeid?

Vi vil gjerne høre fra deg! Følg og lik oss på sosiale medier, si din mening og del saker du mener er viktige med andre. Her er noe av det som har skjedd på våre på Facebook, Twitter og Instagram-sider siden sist:

INSTAGRAM

reddbarna – Vet du hva samtykke betyr? Hør Jonis Josef forklare samtykke – så lett som en kopp te. Del filmen slik at alle blir trygge på hva samtykke betyr – enten det gjelder te eller sex.

reddbarna – Det er veldig stort å få denne prisen og det fineste med den er at jeg endelig føler at det blir anerkjent at funksjonshemmede barn blir diskriminert i Norge i dag, sier [@maristorstein](#)

med filmkameraet har hun jobbet for å synliggjøre rettighetsbrudd som barn med funksjonsnedsettelse opplever. Nå hedres filmregissør Mari Storstein med Redd Barnas barnrettighetspris. Her sammen med styreleder Nils Øveraas og Birgitte Lange, generalsekretær i Redd Barna.

FACEBOOK

Redd Barna // Kjenner du en varm person som fortjener å vinne en Mummikopp? Årets juledugnad har som mål å gi varme og trygghet til 100 000 barn. Varme har mange betydninger; I historien «Det usynlige barnet» møter vi Ninni, som har blitt behandlet så dårlig at hun har blitt usynlig. Det er ikke før Mummitrollet gir henne varme og trygghet til å uttrykke følelsene sine, at Ninni kommer til syne igjen. Nominer en person som gir varme og trygghet til de rundt seg!

Redd Barna // Det er fantastisk at den syke 5-åringen, hans søster og moren nå hentes hjem til Norge. Det er på høy tid, og det eneste rette, men vi har ennå ikke hentet alle. Skriv under oppropet og krev at vi får alle barna våre hjem NÅ! <https://redd.ba/henthjem>

TWITTER

Redd Barna @ReddBarna
Vårt motto er at vi kan snakke med barn om alt, bare vi gjør det på riktig måte, sier Halvard Jakobsen, prosjektleder i NRK Super. [#NRKSuper](#) og [@reddbarna](#) samarbeider i år om temadager om [#vold](#) 18.-20.nov. [#JegErHer](#)

Redd Barna @ReddBarna
Nyfødte sover i sommertelt. Flere er kronisk redde, mange er syke. Situasjonen for menneskene i flyktningleiren Moria på Lesbos har blitt en akutt humanitær krise. Nå må barnefamilie evakueres! RT og bli med på markering foran Stortinget på lørdag kl 12. facebook.com/events/5973184

Save the Children Malawi @SCIMalawi
Norwegian Minister of International Development Dag-Inge Ulstein is this week visiting Norwegian-supported projects in Malawi. Today, he visited Ngwenya, Primary School where Save the Children International is working with Norad support to improve learning outcomes. [#@ReddBarna](#)

HER ER VI:

[@reddbarna](#)
[@reddbarna_foto](#)

www.facebook.com/reddbarna

www.twitter.com/reddbarna

[redd_barna](#)

www.reddbarna.no

ER REDD NÅR HUN GÅR TIL SKOLEN

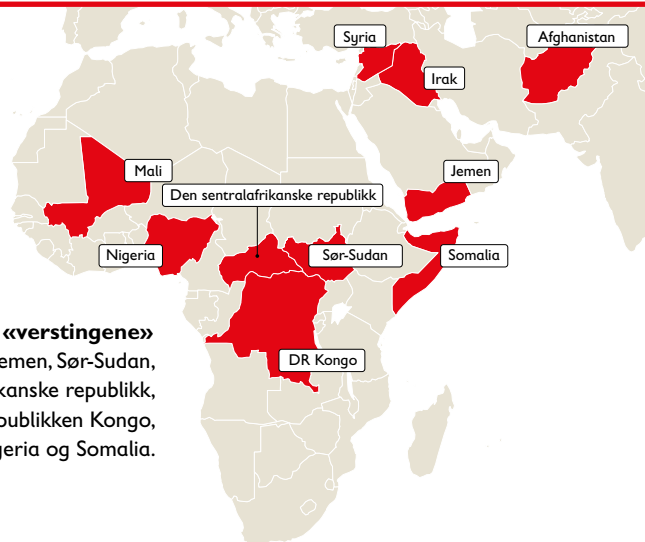
Det er 18 år siden krigen i Afghanistan startet, og millioner av barn har vokst opp i konstant frykt for krig og vold. Mange forteller at det som de er aller mest redd for, er skoleveien.

Ghazal bor sammen med familien sin i en liten landsby i Kabul-provinsen i Afghanistan. Hun er åtte år gammel og går alene til og fra skolen hver dag.

– Jeg er redd når jeg går til skolen. Når jeg er kommet fram og ingen ting har hendt, er jeg veldig lettet og glad for da er jeg sammen med klassekameratene mine! Det jeg er mest redd for er selvmordsbombere, kidnapping, militære angrep og landminer på veien. Og siden jeg er jente, vet jeg at jeg må passe meg, for noen gutter og menn kan være slemme mot meg.

FOTO: JOAN MARIE DEL MUNDO/
REDD BARNA

Dette er «verstingene»
 Afghanistan, Jemen, Sør-Sudan,
 Den sentralafrikanske republikk,
 Den demokratiske republikken Kongo,
 Syria, Irak, Mali, Nigeria og Somalia.

Å VÆRE BARN I FARLIGERE KRIGSSONER

Barn rammes hardt i krig, og på ulikt vis. Mens flest gutter drepes, lemlestes, bortføres og rekrutteres til stridende parter, har jenter større risiko for å bli utsatt for seksuell vold, viser en ny Redd Barna-rapport. Men for begge kjønn er krig blitt farligere.

TEKST: ELIN TOFT

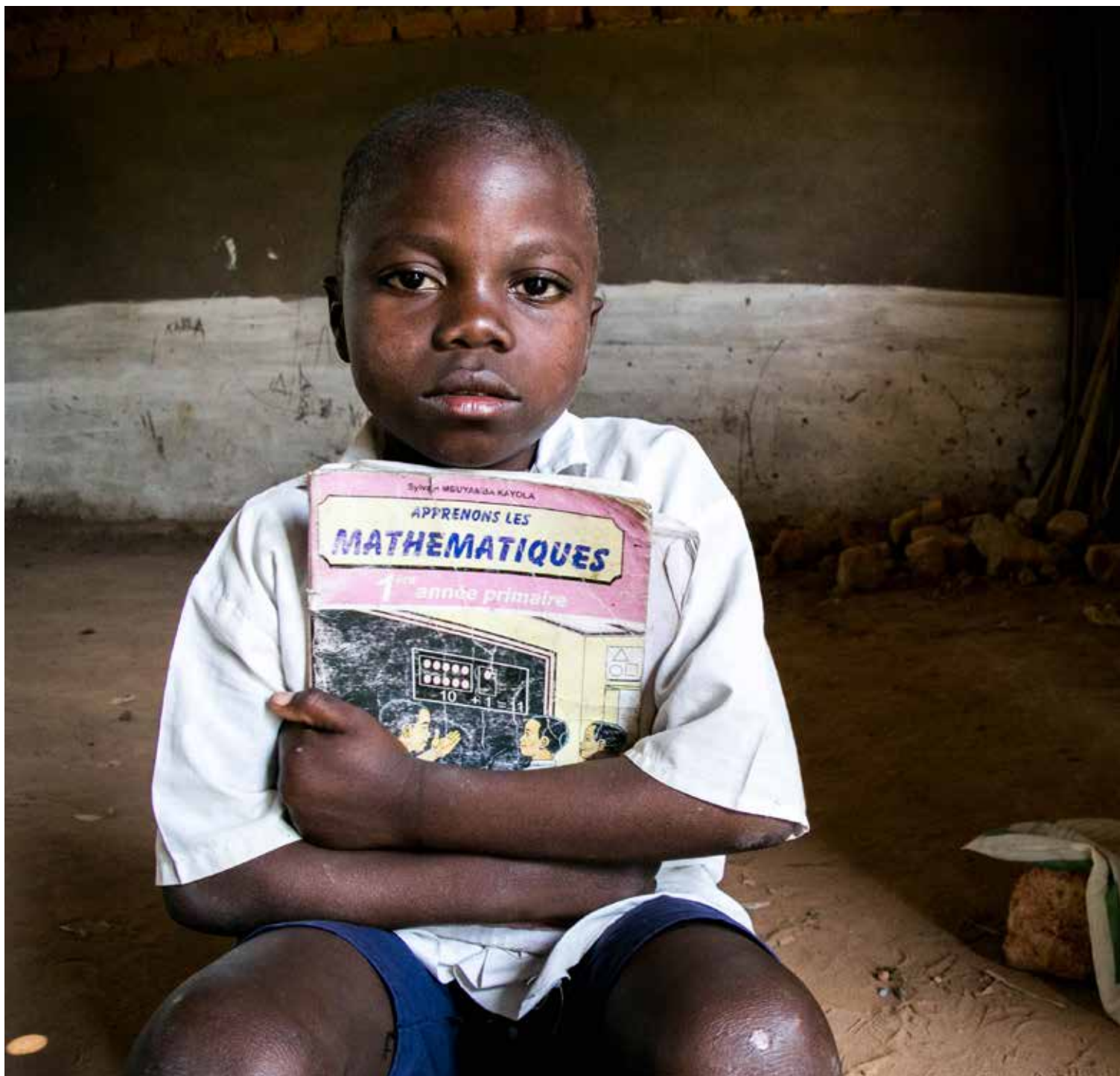
Krigen mot barn intensiveres. Dette er et av de viktigste funnene i *Stopp krigen mot barn 2020 - hvordan kjønn betyr noe*. Den tredje rapporten om dette temaet på like mange år ble nylig lansert.

Rapporten viser også at litt færre barn bor i konfliktrammede områder enn i fjor, men av de som gjør det risikerer flere å bli utsatt for grove forbrytelser/vold. Analysen er basert på FNs data og på ny

forskning fra PRIO (Freds forskningsinstituttet i Oslo) i samarbeid med Redd Barna.

TUSENVIS ER BORTFØRT

I årets rapport har Redd Barna og PRIO gått dypere inn i de forskjellige måtene som gutter og jenter blir berørt av i krig og konflikt. Det er første gang en analyse er gjort med utgangspunkt i kjønn.

– Gutter og jenter lider på ulike måter i kriger og konflikter. Blant barn i alderen 13 til 17 år blir fire ganger så mange gutter drept i konflikt som jenter. Eksplosiver (bomber, granater etc.) sto for tre av fire av jentenes dødsfall, mens tenåringsgutter har større sannsynlighet for å bli drept av håndvåpen. Gutter er også mer utsatt for rekruttering av væpnede grupper og bortføring. I 2018 alene ble tusenvis av barn bortført av væpnede styrker og grupper, og av dem var 80 prosent gutter, forteller Gunvor Knag Fylkesnes, som leder Redd Barnas avdeling for politikk og samfunn.

OVERGREP ØKER DRAMATISK

Rundt 415 millioner barn over hele verden bodde i områder påvirket av konflikt i 2018, og det er en liten nedgang fra året før. Dette er den positive trenden. Men sett i et større tidsperspektiv er utviklingen urovekkende. Fra 1990, altså over en 30-årsperiode, har tallet på alvorlige overgrep mot barn i væpnet konflikt økt dramatisk.

– Hvorfor er det slik?

– Det kan være flere grunner til dette. Mange væpnede konflikter utspiller seg i dag i urbane områder, i byer og tettsteder der det bor mange barn. Barn blir også brukt mer aktivt i krig enn før, og særlig

gutter rekrutteres oftere enn tidligere. En tredje faktor kan være at det i dag ofte er mange parter i konflikter, ikke bare to som står mot hverandre. I Syria er det for eksempel rundt 1000 ulike grupper som kjemper mot hverandre med våpen.

En konsekvens av dette er at barn i krigsområder er blitt mer sårbare. Rapporterte tilfeller av grove forbrytelser mot barn har økt med 170 prosent siden 2010.

TILTAK MÅ TILPASSES KJØNN

Mellom 2005 og slutten av 2018 ble det rapportert 20 000 tilfeller av seksuell vold mot barn, et tall som trolig er toppen av

FAREN BLE DREPT FORAN ØYNE

Kalonji så faren bli drept og hjemmet sitt bli brent ned i et væpnet angrep på landsbyen sin i DR Kongo.

– Jeg har hverken mor eller far lenger. Nå er jeg foreldreløs, sier åtteåringen.

Kalonji rømte for livet sammen med søsknene sine. De gikk 70 kilometer til fots før de kom til et trygt sted. Men det er en kamp å overleve fra dag til dag i de nye omgivelsene.

– Det er dager da vi ikke har noe å spise, sier han. – Ingen bøker heller. Jeg trenger klær, skoleuniform, skolebøker, sko og mat.

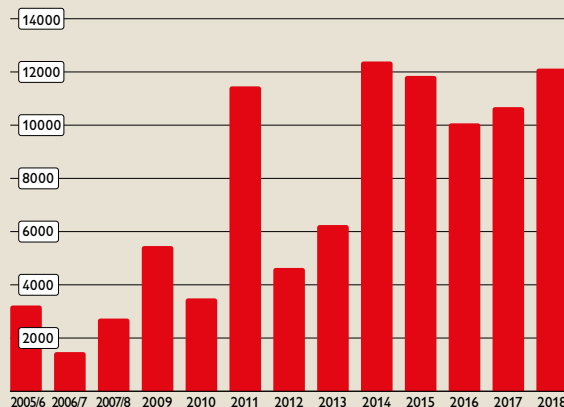
Kalonji går nå på skole og er bestemt på at han vil ha en utdannelse. Drømmen er å bli lærer, slik at han kan undervise andre barn.

isfjellet. Seksualisert vold er enormt underreportert, spesielt for gutter. Selv om det ser ut som om jenter er mye mer utsatt for seksuell vold enn gutter, gjør stigmatisering av seksuell vold mot gutter at dette trolig er underreportert.

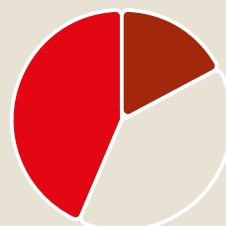
– Rapporten gir oss ny innsikt i hvordan gutter og jenter rammes. Den forteller oss at tiltak for å beskytte og hjelpe barn i områder med krig og konflikt i mye større grad må tilpasses barns kjønn, sier Gunvor Knag Fylkesnes. ●

DRAP OG LEMLESTELSE

Flest gutter drepes

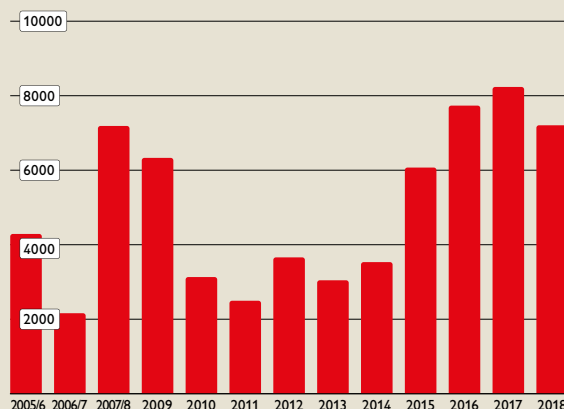
gutter 44% ukjent 39% jenter 17%

2018

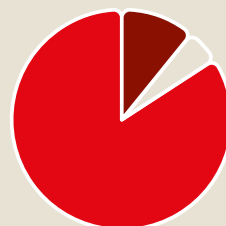
Siden 2005 har nær 100 000 barn blitt drept eller lemlestet i krig og væpnede konflikter. Og etter 2010 er tallet tredoblet. I 2018 alene ble det registrert over 12 000 tilfeller av drepte og lemlested barn. Trolig er de reelle tallene langt høyere.

REKRUTTERING TIL KRIG

Flest gutter rekrutteres

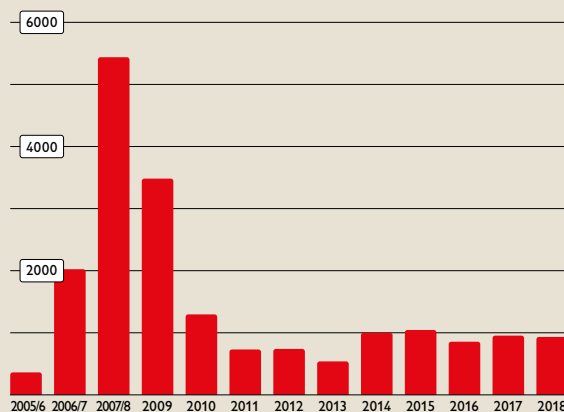
gutter 84% ukjent 5% jenter 11%

2018

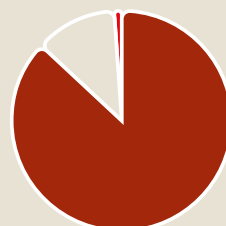
Mellom år 2005 og 2018 ble det registrert at 65 000 barn ble rekruttert av væpnede styrker og grupper. De ble brukt i kamp, tvunget til å være «menneskelige skjold», utnyttet seksuelt, brukt til transport og tvunget til å være selvmordsbombere.

SEKSUALISERT VOLD

Jenter rammes hardest

gutter 1% ukjent 12% jenter 87%

2018

Voldtekt og andre former for seksuelle overgrep i krig og konflikt rammer tallmessig jenter langt hardere enn gutter. I enkelte konflikter kan systematiske seksuelle overgrep være en del av en kampanje rettet mot en fiende eller en folkegruppe.

Mari Storstein og filmteamet på opptak av skoleball-filmen, som ble filmet på skoleballt til tiendeklassene på Hosletoppen skole.

LAGER FILMER FOR REDD BARNA

Den prisbelønte regissøren Mari Storstein skal i vår lage filmer for Redd Barna. Flere kjente norske skuespillere er med.

TEKST: ELIN TOFT
FOTO: MARIANNE SKOGEN

Gjennom filmene sine forteller Mari Storstein om diskriminering og nedverdigen behandling av barn, forhold som stor-samfunnet ellers ikke ville visst om. Hun gir barn en viktig stemme, ikke minst barn som sjelden blir lyttet godt nok til. Mari Storstein har tidligere laget blant annet filmene *Søsken* og *Brevet til Jens*.

STERK TAKKETALE

Mari Storstein ble i høst tildelt Redd Barnas rettighetspris for 2019. Da hun mottok prisen, holdt hun en sterk takketale. Her er et utdrag:

«Det fineste med å stå her og motta en rettighetspris er at jeg opplever at endelig

- ENDELIG - blir det anerkjent at funksjonshemmede barn utsettes for diskriminering.

Jeg husker første gang jeg forstod at jeg ble diskriminert. Det var før jeg skulle begynne på videregående. Jeg måtte komme på et møte på skolesjefens kontor fordi jeg ville begynne på dramalinjen på Nissen, der søsteren min gikk. Jeg var 16 år, og måtte inn på et stort møterom med mange mennesker med dress, og spesialpedagoger med skjevt hår.

I en time satt de der og ga meg masse egenskaper som jeg ikke har. For eksempel at jeg som funksjonshemmet hadde lærevansker. Det hadde jeg ikke. Og at jeg kom til å ødelegge for de andre elevene fordi jeg hadde mye fravær. Men det hadde jeg jo ikke. Jeg ble anbefalt å ha drama som hobby, og så begynne på en annen skole der det var en annen elev i rullestol.

BARN FRATAS SINE RETTIGHETER

Noe skjedde den dagen på det møterommet. Jeg forstod at det var andre regler som gjaldt for meg. Bare fordi jeg var meg.

Det er vondt å tenke på at selv om vi har en FN-konvensjon som skal sikre barn og unges rettigheter, finnes det barn og ungdom her i Norge som fratas sine rettighe-

ter - hver eneste dag. Barn som får høre at de skal gjøre seg selv mindre, drømme mindre og forvente mindre av seg selv og av livet.

I likestillingslandet Norge er 80 prosent av skolene ikke tilgjengelige for alle barn, 100 000 funksjonshemmede står ufrivillig utenfor arbeidslivet, én av tre funksjonshemmede blir utsatt for hatkriminalitet og mange blir isolert fordi de ikke får nok assistanse.

Barn og unge diskrimineres hver eneste dag. Dette er diskriminering satt i system og rettferdiggjort av våre folkevalgte toppolitikere og ministre.

DU ER PROBLEMET

I mitt arbeid med dokumentarfilm hører jeg hele tiden historier om barn og unge som fratas sine rettigheter. Og det verste er når barna og foreldrene ikke engang ser at det de er utsatt for, er grov diskriminering. Og det er kanskje ikke så rart. For diskrimineringen er så vanlig. Det skjer hver eneste dag.

Som funksjonshemmet får du, fra du er liten, høre at det er du som er problemet. At du er feilen. At det er du som må tilpasse deg samfunnet. Det starter allerede i barndommen, når du ikke får gå på den

Mari regisserer skuespillerne under opptak, blant andre Anders Baasmo.

Tre jenter i sin fineste stas på skoleball: Skuespillerne Edith Haagenrud-Sande, Ella Øverby og Stella Kirkvaag.

samme skolen som vennene dine. Når du blir sendt bort på avlastning, fordi du ikke får nok assistanse til å være sammen familien din. Og hver gang det skjer blir du litt og litt mindre.

BLIR SETT PÅ SOM «FEIL»

Hva gjør det med deg når du hele livet får høre at det er andre regler som gjelder for deg? Du begynner selv å tro på andres oppfatninger.

Hvorfor godtar vi som har funksjonsnedsettelse dette? Jo, fordi vi fortsatt blir omtalt som mennesker med spesielle behov. Men er behovet for å være med på skoletur eller være med venner spesielt? Ingen barn har spesielle behov, men noen barn har behov for noe tilrettelegging, som en rullestol eller en assistent.

Jeg tror at hovedårsaken til diskrimineringen vi er utsatt for, er at funksjonshemming fortsatt blir sett på som feil hos folk. Vi blir sett på som pleietrengende, syke, passive brukere som skal tas vare på.

Men funksjonshemming er resultatet av et diskriminerende samfunn. Vi lider ikke av funksjonshemming. Vi lider av diskriminering. Det kan vi forandre!

FUNKSJONSHEMMEDE BARN ER GODE NOK

Vi må slutte å rette blikket mot barnet og prøve å fikse og endre det. For feilen ligger i samfunnskapte strukturer, i systemet, i politikken.

Vi må gi funksjonshemmede barn troen på at de er bra nok og la dem få være nettopp barn. Barn som drømmer, håper, barn som krangler, barn som får lov å gjøre

Christian Reyes Løvdal og Sjur Vatne Brean spiller i en av filmene.

dumme ting, barn som forventer store ting av livet, og barn vi forventer noe av.

Jeg tenker av og til hva det møtet på skolesejens kontor kunne endt opp med. Jeg kunne godtatt. Men heldigvis sa både mamma og søsteren min «ikke faen». Jeg sa det og.

Vi må gi barn styrke til å kjempe mot dette systemet. Så når de møter saksbehandleren på NAV (og det kommer de garantert til å gjøre) som sier at de ikke trenger å studere, de kan jo bare bli uføretrykdet, så ser de at dette er diskriminering. Og de har styrke til å si «ikke faen». ●

Du kan lese mer om hvilke hindringer barn kan møte og om vårt arbeid rundt dette på: reddbarna.no/lek-og-fritid

DETTE ER FILMENE

- De tre kortfilmene som regissør Mari Storstein lager for Redd Barna er en del av kampanjen *Alle barn og unge har rett til lek og fritid*, og handler spesifikt om barn og unge med nedsatt funksjons- evne, utenforskap og diskriminering.
- Filmene er basert på reelle historier fortalt av barn og unge som har opplevd å bli ekskludert fra fritidsarenaen.
- Redd Barna har fått med seg både nye og kjente skuespillere på laget, som blant andre: Laila Goody, Selome Emnetu, Hallvard Holmen, Edith Haagenrud-Sande, Anders Baasmo, Ingar Helge Gimle og Sjur Vatne Brean.

TEKST: KAJA HEGG ILLUSTRASJONSFOTO: NTB SCANPIX

5 TIPS

NÅR BARN DELER NAKENBILDER

1

Vær en god rollemodell

Foreldre er viktige rollemodeller for barn og ungdom gjennom sin egen bildedeling i sosiale medier. Barn lærer mer av hva foreldre gjør enn hva de sier. Lær barn fra de er små at man skal ha et tydelig «ja» før man deler bilder eller film av andre. Praktiser dette også selv i handling, og vær konsekvent. Tips også barn om at ung.no har mye god informasjon om deling av nakenbilder, og at de må si fra til deg eller annen trygg voksen hvis de opplever at de opplever noe ubehagelig på nettet.

2

Anerkjenn at bildedeling kan være positivt

Anerkjenn at deling av nakenbilder kan oppleves positivt for ungdom, så lenge det deles én til én, at begge har gitt samtykke og det skjer i likeverdige forhold. Å snakke om deling av nakenbilder som utelukkende negativt, kan gjøre samtaler om deling av nakenbilder vanskelig og bidra til at barn føler skam og skyld, dersom de opplever noe ubehagelig med delingen. Det kan være til hinder for at barn og ungdom sier i fra hvis de har behov for hjelp og støtte.

3

Lær barn om samtykke

En av ti mellom 13 og 16 år har delt et nakenbilde, og fire av ti har videresendt bilder og videoer av andre uten at disse har sagt ja til det. Mange utsetter jevnaldrende for press, mas og manipulering til å dele nakenbilder. Foreldre har et ansvar for å lære barn at det ikke er greit å mase eller presse andre til å sende nakenbilder. Lær barn om hva samtykke er, og at de samme reglene gjelder på nettet som ellers. Snakk om hva slags makt man kan ha over noen som er yngre enn dem selv, mindre populær eller hvis noen føler noe ekstra overfor andre.

4

Hjelp barn til å takle press

Barn og ungdom trenger hjelp til å håndtere press, mas og manipulering til å dele nakenbilder. Dette kan være vanskelig å håndtere hvis det er personer de liker og har et tillitsforhold til, eller hvis det er en som er populær på skolen. Snakk om at den som spør om et bilde, ikke alltid har samme hensikter eller følelser som den som blir spurt. Det kan være lurt å vente litt og spørre seg selv: Hva oppnår jeg egentlig ved å sende et bilde? Snakk om hvilke konsekvenser det kan ha at andre videresender bilder uten samtykke.

5

Snakk om ansvar og spredning

Mange har lav terskel for å videresende bilder av andre. Barn trenger å lære at også små, lukkede grupper på sosiale medier er offentlige arenaer, og forklar hvorfor det ikke er greit å spre andres intime bilder. Lær også barn – fra tidlig alder – hva som kan være konsekvenser av å dele bilder og informasjon på nettet. Slik bidrar vi til at barn bedre kan vurdere hvem man legger til som kontakter i sosiale medier, og hvem man deler bilder med. Vær tydelig på at det kan være vanskelig å få bilder slettet i etterkant. Snakk også om hva straffeloven sier.

Dugsiga H/Dhexe Ee

ROOM 2

Jentene på landsbyskolen snakker om kjønns-
lemlestelse på en måte som var helt utenkelig for
noen år siden. «Stopp all omskjæring av jenter!»
sier de høyt og tydelig.

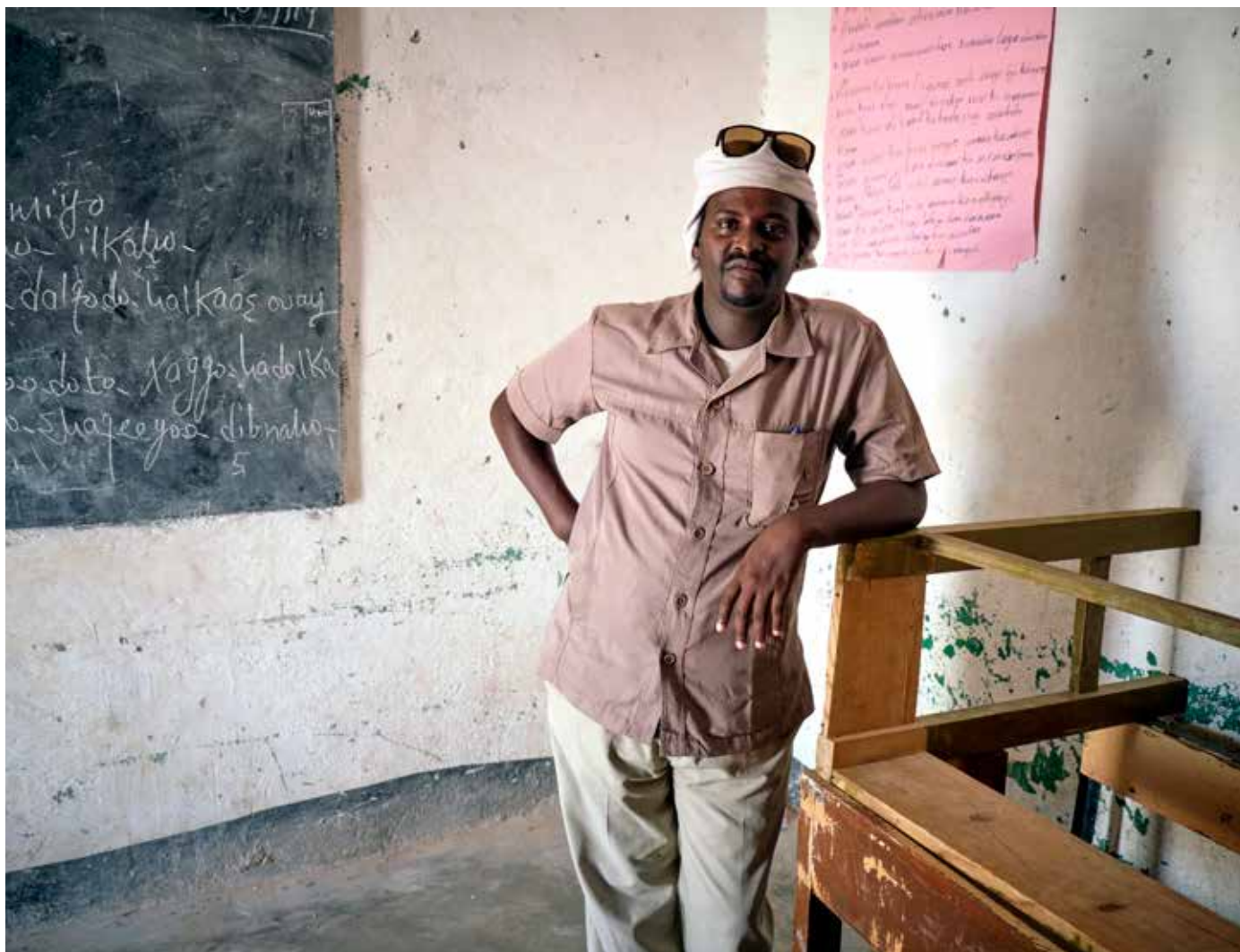

STOPP ALL OMSKJÆRING!

I generasjoner har landsbyen hatt rykte på seg for å være et senter for «kutting» av jenter. Nå vil barna sette en stopper for den eldgamle praksisen. Men først må de få med seg de voksne i landsbyen.

I SOMALIA

PHILIP CRABTREE (TEKST) OG INGE LIE (FOTO)

Skolens rektor er også imam i den lokale moskeen. – Mange tror dessverre at omskjæring er basert på religion. Vi prøver å forklare at dette ikke er tilfelle, sier han.

«Barna støtter ikke FGM i det hele tatt. Det er mer skadelig enn det er nyttig. Barna tror på forbud.»

MUHAMMED, SKOLENS REKTOR OG LANDSBY-IMAM

I skolegården er det morgensamling. Klokket er så vidt 8, men sola varmer allerede over Puntland, Somalia, mens lysebrun sand piskes opp av vinden. 14-åringene Hani og Hindi synger en selvlaget sang for de andre barna.

ELEVENE JOBBER SAMMEN

– Denne sangen handler om skadelige praksiser som må stoppes. Barn burde få beskyttelse mer enn noen, fordi de er vår framtid, sier Hani.

– Barns rettigheter er viktige. Det er viktig å lytte til hva vi har å si, fordi det er med på å beskytte våre rettigheter. Vi synger om smerten og at kjønnslemlestelse tar livet av mange jenter, sier hun.

På skolen deltar Hani og Hindi i en bar-

neklubb som jobber for å stanse omskjæring av jenter. Guttene deltar også.

– Den beste måten å få oppmerksomhet på er for elevene å jobbe sammen. Hver måned diskuterer vi. Jeg har snakket med mine foreldre om at de ikke må omskjære mine søstre. De er enig med meg i at omskjæring ikke bør skje, sier Ali, 13 år.

Samtalene i barneklubben er en del av en større landsbydiskusjon som har pågått siden Redd Barna dro den i gang i 2016.

BARNATROR PÅ FORBUD

Nå kommer beboerne sammen en gang i måneden for å snakke om FGM (Female Genital Mutilation), sekkebetegnelse på all skadelig omskjæring av jenter.

Female genital mutilation: det engelske uttrykket brukes også på somali. Kjønnslemlestelse.

Bare ordet er nok til å gremmes.

At omskjæring skulle være et tema på skolen og i barneklubbene var helt utenkelig for få år siden. Men sakte endres oppfatningene.

– Barna støtter ikke FGM i det hele tatt. Det er mer skadelig enn det er nyttig. Barna tror på forbud, sier Muhammed, som både er skolens rektor og landsby-imam.

– Praksisen med FGM er fra de gamle egyptiske kongedømmene, men mange tror dessverre den er basert på religion. Vi prøver å forklare at dette ikke er tilfelle, sier han.

I skolegården er den morgensamling. –Vi synger om smerte og at kjønnslemlestelse tar livet av mange jenter, sier de 14-år gamle venninnene Hani og Hindi.

FAKTA OM KJØNNSLEMLESTELSE

- Forbudt ved lov i Norge og de fleste land og et alvorlig brudd på menneskerettighetene, etter norske myndigheters syn.
- En tradisjon som 98% av alle somaliske jenter gjennomgår (2015).
- I verste fall innebærer kjønnslemlestelse fjerning av klitoris og kjønnslepper og deretter sammensynging av vulva, med et lite hull til urinering. I Somalia omtales dette som faraonisk type, den mest skadelige, men også den mest utbredte. En mildere form for kjønnslemlestelse kalles sunnah.
- Redd Barna og Kirkens Nødhjelp jobber sammen i Somalia for å øke bevisstheten om skadene ved kjønnslemlestelse, med støtte fra Norad.
- Selv om mange sier de er imot praksisen, viser det seg at den likevel fortsetter på grunn av sosialt press. Sosiale sanksjoner, stigma og skam følger dem som avviker fra den sosiale normen.

I begynnelsen ville ikke kvinner og menn sitte i samme rom for å diskutere kjønnslemlestelse. Nå har den vanskelige landsbysamtalen endt med at 40 familier og enkeltpersoner har erklært «null-toleranse» for omskjæring.

«Jeg har snakket med mine foreldre om at de ikke må omskjære mine søstre. De er enig med meg i at omskjæring ikke bør skje.»

ALI, 13 ÅR

SOMALIA

- Somalia ligger på Afrikas Horn og er delt i tre autonome regioner, Somaliland i nord, Puntland i midten og South-Central Somalia i sør. De tre regionene har hver sin hovedstad og regjering.
- Redd Barna er en av de største bistands- og nødhjelpsorganisasjonene i landet, og samarbeider tett med myndighetene.

SNAKKER ÅPENT SAMMEN

Det er en vanskelig diskusjon, likevel går det framover. Det skjedde aldri før at elevene presenterte sine syn åpent. Nå tar de opp omskjæring på morgensamlingene.

Og det i en landsby med helt spesielle tradisjoner. For Yako har vært et senter for kjønnslemlestelse i Puntland, Somalia, i generasjoner.

Det er nesten fullt i det lille betonghuset der de voksnes månedlige møter om omskjæring finner sted. Bare det faktum at voksne menn og kvinner sitter samlet er et framskritt – i begynnelsen ville de ikke sitte i samme rom.

De trekker beina inn under seg på de harde plaststolene. Vinduene holdes stengt slik at ikke sanden skal blåse inn, mens døren må holdes åpen for å slippe inn luft og lys.

Etternølere tilbys plasser, særlig de eldre. De nikker til hverandre og setter seg, mens andre står. De vet alle hva dette handler om.

Den kvinnelige møtelederen innleder. I dag skal de snakke om god og dårlig praksis.

Mohammed har 20 døtre og deltok i landsbydebatten.

MANNEN MED 20 DØTRE

En mann tar ordet. Han heter Mohammed og sier han har fire koner og 20 døtre. Forsamlingen ler.

Han forteller at de eldste døtrene alle er omskåret etter gammel praksis, men at han nå forstår at det ikke er i tråd med islam. Derfor vil de yngre døtrene følge sunnah-praksis, det vil si en mildere form.

– Jeg har sett mange tilfeller av kjønnslemlestelse i mitt liv. Jeg kan love deg, det var like skadelig før som nå, sier den eldre kvinnen.

– En omskåret jente er mindre sårbar enn en jente som ikke er omskåret. Jeg mener, dersom det er så skadelig for jentene, hvorfor har vi ikke hørt om dette før?

Det retoriske spørsmålet får 80 år gamle Fatima til å reise seg i sinne.

– Jeg har sett mange tilfeller av FGM i mitt liv. Jeg kan love deg, det var like skadelig før som nå. Men vi snakket ikke om det med mennene. Skadene var der. Smerten var der. I århundrer. Jentene ble omskåret kun fordi kvinnene ikke hadde noe annet valg enn å akseptere realitetene de levde under, sier hun.

Senere utdyper hun sitt syn:

– Det var så vondt, likevel fikk ikke jentene

lov til å snakke om det. I gamle dager var det tøffere forhold, man bodde med dyrene og flyttet ikke rundt, snakket ikke med andre. Derfor aksepterte vi det.

En geit for en jente. Dette er prisen kvinnene tok for å omskjære jenter etter tradisjonelle metoder. De påførte så groteske skader at mange jenter senere døde når de selv skulle føde barn.

Å endre en eldgammel praksis er ikke gjort over natten. Men hensikten med landsbysamtalen er å få i gang samtalen om omskjæring, og over tid få aksept for nulltoleranse.

Og i skolegården vet jentene hva de vil: Stopp all omskjæring, roper de i kor! ●

SUKSESS I LANDSBYEN

Hele landsbyen har deltatt i den vanskelige samtalen om kjønnslemlestelse, som nylig ble avsluttet. Målet var at noen av familiene skulle erklære offentlig at de ikke vil omskjære sine døtre. Resultatet var at hele 40 familier og enkeltindivider sa seg enige!

– Det var en stor bragd, sier Redd Barnas rådgiver Fatima Bashir Abdi, som har fulgt prosjektet.

– Det har ikke vært lett å komme til denne landsbyen. Folk ønsket oss ikke akkurat velkommen. Men med masse hjelp og oppmerksomhet om dette problemet har vi klart å få hele landsbyen til å snakke åpent om temaet. Uansett hva de måtte mene, er samtalen viktig. Det er ikke så mange som støtter nulltoleranse ennå, men de finnes, sier hun.

– Jenter er døtre, mødre, søstre og koner. Derfor angår kjønnslemlestelse oss alle, sier Fatima.

JUSTISMINISTER VIL HA NULLTOLERANSE

– Som minister er jeg fast bestemt på å få slutt på denne foraktelige, skamfulle, sørgelige, uedle middelalder-praksisen, sier Puntlands nye justisminister, Awil Shek.

– Somalia har en lang historie med omskjæring. Vi kan ikke fjerne det over natten, det tar år. Men vi ser framskritt, selv om det gjenstår mye for å stanse denne avskyelige praksisen mot kvinner, legger han til.

Han sier at nøkkelen til å få slutt på praksisen er dialog med religiøse ledere, og at disse trenger større forståelse for hvilken smerte, sorg og ødeleggelse kvinner gjennomgår som følge av omskjæring.

Et lovforslag om nulltoleranse ligger i dag i parlamentet, etter at regjeringen har godkjent det. Ministeren håper det kan bli godkjent i år, eller senest 2021.

DET SKJER I VERDEN

FLYKTER PÅ NYTT

NORD-SYRIA

En ny angrepsbølge har rammet Idlib og Aleppo i Nord-Syria. – Tusenvis av familier har nok en gang samlet sammen det lille de eier og flyktet. Vi ser kilometer-lange kolonner av kjøretøy som prøver å komme seg til et sikkert sted, forteller Redd Barnas Syria-direktør Sonia Khush.

Redd Barna arbeider gjennom partnere i Idlib og hjelper sårbare barn og familier med mat, medisiner, skole og beskyttelse. Familier på flukt får også litt økonomisk støtte og pakker med hygieniske artikler i tillegg til mat.

Fire år gamle Faris (bildet) er et av barna som får støtte fra Redd Barna. Han forteller at boligområdet familien har flyktet fra ble bombet og beskyttet daglig helt til de bestemte seg for å reise.
FOTO: REDD BARNA.

FOTO: REDD BARNA

INVASJON AV GRESSHOPPER

AFRIKAS HORN

Utbruddet av gresshoppesvermer i januar var det verste på 25 år, og er et direkte resultat av klimakrisen. Utbruddet rammet sårbare lokalsamfunn i Somalia, Kenya og Etiopia. Områder med avlinger som tilsvarer 113 000 fotballbaner ble spist opp av gresshoppene. En enkelt sverm kan ødelegge nok avling til å brødfø 2500 mennesker. Derfor vil gresshoppe-angrepet få store konsekvenser for tilgangen på mat i de rammede landene.

FORBEREDER MULIG KRISE

VIRUS

Redd Barna frykter at sårbare stater med dårlig utbygde helsesystemer i Asia, Midtøsten og Afrika ikke vil ha ressurser til å møte et mulig utbrudd av Corona-viruset. Redd Barna har helseklinikker og ernæringsprogrammer i mange av landene der det allerede er bekreftet tilfeller av Corona-syke. I Kina har Redd Barna team i Beijing, Guangdong, Shanghai, Sichuan, Xinjiang og Yunnan.

– Hvis utbruddet fortsetter å spre seg, vil det få store konsekvenser for våre ansatte og programmene våre, samtidig som det vil bli større behov for oss. Vi forbereder oss på ulike scenarier i samarbeid med våre nasjonale helseteam. Forholdene kan endre seg fort, og vi vil alltid vektlegge fleksibilitet for å kunne arbeide der behovene er størst, sier Redd Barnas globale direktør for helse og medisin, dr Zaeem Haq.

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD/REDD BARNA

FN AVVIKLER STØTTEN

BARNEHJEM

FNs medlemsland forplikter seg til å gradvis avvikle støtten til barnehjem og liknende institusjoner og heller satse på utviklingen av familie- og omsorgstiltak i nærmiljøet for foreldreløse barn. Redd Barna hilser vedtaket velkommen.

– Dette er en viktig og riktig beslutning fra FNs medlemsland. Mange barnehjem i utviklingsland gir ikke god nok omsorg i dag, og barna kan få en mye tryggere oppvekst i en familie og i lokalsamfunnet sitt, sier Birgitte Lange, generalsekretær i Redd Barna.

Redd Barna mener at 80 prosent av barn som i dag bor i barnehjem ikke er foreldreløse, men fra fattige familier. Louisa (2) som vi møtte på et barnehjem i Mosambik, har nå flyttet til en fosterfamilie.

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD/REDD BARNA.

HAITI TI ÅR ETTER

JORDSKJELV

12.januar 2010 klokka 16.53 lokal tid rammet et enormt jordskjelv rammet den fattige og utmagrede øystaten. Minst 316 000 mennesker mistet livet, mange av dem var barn. I tillegg ble like mange skadet, mens over en million mennesker ble gjort husløse.

Redd Barna var allerede på plass i Haiti i 2010 og var derfor i god posisjon til å yte øyeblikkelig hjelp. Knappt ett år etter jordskjelvet hadde vi nådd 870 000 mennesker med hjelp, de fleste var barn. Haiti lider fremdeles under ettervirkningene av jordskjelvet for 10 år siden. 78 prosent av befolkningen lever under FNs fattigdomsgrense, som er 20 kroner dagen. Dårlig helsestell gjør at dødsraten for nyfødte, barn og fødende er høye. Men det er også lyspunkt. Redd Barna er fremdeles på Haiti, med prosjekter som i første rekke er knyttet til utdanning og beskyttelse av barn. Mens annethvert barn ikke gikk på skole før jordskjelvet rammet i 2010, får nå tre av fire barn på Haiti utdannelse.

Den unge kvinnen Lourdes og ektemannen har fått hjelp av Redd Barna til å bygge opp igjen huset sitt. Både ekteparet og barna får opplæring i hvordan de kan beskytte seg i en naturkatastrofe.

GUTTENE HAR ORDET

Hva synes gutter om det å være gutt? På de neste sidene åpner seks gutter døren på gløtt til livene sine. De forteller om forskjellsbehandling i skolen, om venninner og foreldre, og om ulike framtidsdrømmer og - muligheter.

PATCHARA (14 ÅR) **THAILAND**

1. Hva er det beste ved å være gutt?

– At jeg har en stor og sterk kropp og kan bli en gentleman når jeg blir voksen.

2. Og det verste?

– Gutter slåss mer.

3. Hvem bestemmer mest hjemme?

– Pappa.

4. Hva gjør du på fritiden din?

Mekker og kjører rundt med motorsykkelen min.

5. Har du noen jente-venner?

– Ja, jeg har to gode venninner.

6. Synes du gutter og jenter behandles likt på skolen?

– Noen av lærerne våre er mye hardere mot guttene enn mot jentene.

7. Har gutter og jenter samme rettigheter og muligheter i hjemlandet ditt?

– Nei, jenter får flere fordeler og mer ansvar fordi de blir vurdert annerledes enn gutter. De blir sett på som flinkere.

8. Hva drømmer du om for framtiden?

– Jeg vil bli ingeniør og jobbe med motorer.

TEKST OG FOTO: JONAS GRATZER

OSVALDO (16 ÅR) **VENEZUELA/COLOMBIA**

Osvaldo går i 9. klasse på skolen. Han bor sammen med mor, stefar og tre søsken i grensebyen Arauca i Colombia, men er opprinnelig fra Venezuela. Er leder for Redd Barnas ungdomsklubb i et slumområde der det bor mange flyktninger fra Venezuela.

1. Hva er det beste ved å være gutt?

– Som gutt får jeg lære mye viktig. Jeg kan også forsvare meg bedre enn en jente. Jeg bor i et farlig nabolag.

2. Og det verste?

– Gutter på min alder blir forsøkt rekruttert til ulike væpnede grupper. Det verste som kan skje med meg er at jeg blir kidnappet og tvunget inn i geriljaen.

3. Hvem bestemmer mest hjemme?

– Mor. Av og til hører hun på oss barna. Stefaren min har lite han skulle ha sagt.

4. Hva gjør du på fritiden din?

– Vi er svært fattige, så jeg jobber hele tiden og prøver å tjene penger. Jeg tar hvilken som helst jobb, men gjerne noe med båt og fiske, for det liker jeg. Ellers liker jeg å spille fotball.

5. Har du noen jente-venner?

– Ja, men jeg liker ikke å være sammen med jenter. Folk lurer på om du er homo hvis du henger med jenter og ikke andre gutter.

6. Synes du gutter og jenter behandles likt på skolen?

– Nei, det synes jeg ikke. På skolen er det jentene som blir prioritert. Det er tydelig at lærerne liker jentene bedre enn oss gutter.

7. Har gutter og jenter samme rettigheter og muligheter i hjemlandet ditt?

– Ja det vil jeg si. Jeg tror jenter kan gjøre det bedre hvis de får studere, for jeg tror oppriktig talt at jenter er mer intelligente enn gutter. Men her hos oss blir jentene altfor tidlig gravide, så de mister mange muligheter på grunn av at de får barn når de er tenåringer.

8. Hva drømmer du om for framtiden?

– Den store drømmen er å studere medisin og få jobbe som etterforsker i politiet med medisinsk etterforskning som spesialitet.

TEKST: ELIN TOFT

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD

IMI (7 ÅR) **SØR-AFRIKA**

1. Hva er det beste ved å være gutt?

– At jeg får leke gutteleker.

2. Og det verste?

– Mamma gir mer oppmerksomhet til søstrene mine.

3. Hvem bestemmer mest hjemme?

– Mamma.

4. Hva gjør du på fritiden din?

– Spiller fotball, så klart!

5. Har du noen jente-venner?

– Ja, flere.

6. Synes du gutter og jenter behandles likt på skolen?

– Nei, virkelig ikke! Jentene får rydde og vaske klasserommene, mens vi gutterne alltid må vaske og rydde toalettene.

7. Har gutter og jenter samme rettigheter og muligheter i hjemlandet ditt?

– Nei, nei, nei! Det er for eksempel mye enklere for jenter å få jobb.

8. Hva drømmer du om for fremtiden?

– Å bli soldat.

TEKST OG FOTO: JONAS GRATZER

TEKST OG FOTO: JONAS GRATZER

FRANCESCO (13 ÅR) **SEYCHELLENE**

1. Hva er det beste ved å være gutt?

– Vi har mer frihet enn jenter.

2. Og det verste?

– Foreldrene våre blir oftere sinte på gutter enn på jenter.

3. Hvem bestemmer mest hjemme?

– Det er mamma.

4. Hva gjør du på fritiden din?

– Jeg er glad i å fiske og bade med kameratene mine.

5. Har du noen jentevenner?

– Ha ha ha... ja, jeg har veldig mange jentevenner!

6. Synes du gutter og jenter behandles likt på skolen?

– På skolen min behandler lærerne alle på samme måte, for vi er like mye verd, enten vi er gutter eller jenter.

7. Har gutter og jenter samme rettigheter og muligheter i hjemlandet ditt?

– Nei, vi gutter er mye sterkere.

8. Hva drømmer du om for fremtiden?

– Jeg vil gjerne bli bilmekaniker!

AKMEL (6 ÅR) INDIA

1. Hva er det beste ved å være gutt?

– At gutter kan bli politi.

2. Og det verste?

– Jeg har ikke søstre, og det er dumt!

3. Hvem bestemmer mest hjemme?

– Det er pappa.

4. Hva gjør du på fritiden din?

– Leker og trener karate.

5. Har du noen jente-venner?

– Ja, min beste venn er en jente. Hun heter Ashafi.

6. Synes du gutter og jenter behandles likt på skolen?

– På skolen min blir gutter og jenter behandlet likt, for slik sier religionen vår at det skal være.

7. Har gutter og jenter samme rettigheter og muligheter i hjemlandet ditt?

– Nei, for jenter må bli mammaer og kan ikke bli pappaer. Og det er pappaer som bestemmer.

8. Hva drømmer du om for fremtiden?

– Å gifte meg og bli politimann.

TEKST OG FOTO: JONAS GRATZER

ABEBAW (10 ÅR) ETIOPIA

Abebaw bor i de vakre fjellene nord for Gonder by i Etiopia bor Abebaw. 10-åringen går på en skole som ble bygget med midler fra Redd Barna for 15 år siden.

1. Hva er det beste med å være gutt?

– Siden jeg er gutt er jeg ikke utsatt for bortføring. Det skjedde med en jente, og landsbyledelsen kom hit til skolen for å fortelle oss og forklare hvorfor det ikke var bra.

2. Og det verste?

– Det er heller ikke alltid bra å være gutt. Det er noen ganger slåssing og folk roper på deg.

3. Hvem er det som bestemmer hjemme hos deg?

– Det er faren min, han bestemmer alt hjemme. Men, når jeg tenker meg om, så bestemmer moren min en del også. Det er han som har med penger hjem, men det er moren min som bestemmer hva vi skal spise.

4. Hva gjør du i fritiden?

– Da gjør jeg lekser og hjelper moren min med å vaske opp og hente vann. Jeg spiller også fotball med venner. Jeg spiller på et lag. Vi hadde en ball laget av tøyfiller. Den bruker vi til trening. Så har alle guttene spleiset på en plastball som vi bruker til kamp.

5. Har du noen jentevenner?

– Ja, jeg gjør lekser sammen med noen jenter i klassen min.

6. Synes du gutter og jenter blir behandlet likt på skolen?

– Ja, lærerne behandler gutter og jenter likt, men de behandler barna forskjellig avhengig av hvor flinke de er.

7. Har gutter og jenter like muligheter i Etiopia?

– Nei, i vårt land er det ikke likt. For det meste har gutter og menn all makt. Det er de som bestemmer over alt som har med penger og inntekt å gjøre.

8. Hva drømmer du om for fremtiden?

– Jeg vil bli statsminister i landet! Jeg vet at Etiopias statsminister vant Nobels fredspris nylig. Det er fortsatt mange problemer han må fikse i dette landet. Han må jobbe mer med fred. Det gjør meg veldig glad at han vant den prisen.

TEKST: PHILIP CRABTREE

FOTO: INGE LIE

- GUTTER PÅVIRKES AV VOKSNE ROLLEMODELLER

I mange kulturer blir gutter fremdeles sluset inn i maskuline macho-roller helt fra de er små. – Det er viktig å utfordre gutters og menns rollemønstre, sier Bjørn-Richard Monsen.

TEKST: ELIN TOFT

Monsen leder Redd Barnas arbeid både i Latin-Amerika, Karibia og Asia. Han er tydelig på at jenter fremdeles har en lang vei å gå for å bli behandlet med respekt og gitt samme muligheter som gutter, og at det derfor er naturlig at Redd Barna har prosjekter som fokuserer på jenter. Samtidig mener han det er viktig å jobbe med begge kjønn på en positiv måte.

HVEM HAR MAKT?

– Hva skiller egentlig kjønnene? Hvordan er det å vokse opp som gutt eller jente? Hvem har makt i familien? Og ikke minst: Hvordan kan gutter og jenter være til støtte for hverandre? spør Monsen, og tar Latin-Amerika som eksempel. Her er tradisjonelle kjønnsroller og machokultur svært utbredt, og Redd Barna har blant

annet jobbet lenge med å endre dette i Nicaragua.

– Menn i denne kulturen forventes å være aktive, sterke og bestemte. På samme tid er kvinner ofte økonomisk avhengig av mannen, og blir derfor sårbare og underlegne. At menn straffer, bruker vold og ydmyker kvinner og barn er til dels akseptert. Et av resultatene er at vold, seksuelt misbruk og til og med konedrap forekommer skremmende ofte, utdyper Monsen.

Også for guttene er statistikken dystert: I enkelte land, særlig i Latin-Amerika, er drap den største dødsårsaken blant unge gutter og menn.

ROLLEMODELLER «SMITTER»

I Nicaragua har Redd Barna i mange år samarbeid med den lokale organisasjonen REDMAS, blant annet med prosjektet *Å vokse opp sammen*. Prosjektet startet for 12 år siden i områder med mye fattigdom, vold og sosial eksklusjon.

Prosjektet skapte møteplasser der unge mellom 12 og 18 år kunne snakke sammen og reflektere rundt kjønn, oppdragerrolle, seksualitet og maskulinitet.

– Prosjektet viser blant annet at gutter som har en positiv rollemodell hjemme (for eksempel en far eller storebror) ofte har et mer likestilt forhold til sin egen partner når de vokser opp, er mer tilstede for barna sine og bruker mindre vold. Forskning viser samtidig at menn som selv var ofre for vold eller var vitne til vold som barn, utøver selv mer vold når de blir

voksne. Gutter påvirkes av voksne rollemodeller - de «smitter» med andre ord, forteller Bjørn-Richard.

TENKER ANNERLEDES

De unge som har vært med på prosjektet er både tenåringer og unge foreldre. De forteller at de både oppfører seg og tenker annerledes enn før. For eksempel forteller unge pappaer at de har begynt å lytte til barna sine og at de ikke lenger slår dem. De synes heller ikke at mor alene er ansvarlig for oppdragelsen av barna (ned fra 28 prosent til 9 prosent etter kurset), mens utsagnet «når jenta sier Nei, mener hun egentlig JA» ble endret fra 75 prosent til 44 prosent etter opplæringen.

– Gutter skal få være gutter. Samtidig trenger de å kunne reflektere rundt sin egen rolle, og hvordan de oppfører seg. De må lære å vise jenter, søstre, venninner og ikke minst mor respekt. Jenter trenger at fedre, brødre og venner støtter dem. Guttene må også lære å ta ansvar for sin seksualitet, og for helsen både til seg selv og til en eventuell partner. Dessverre blir altfor mange unge jenter gravide, noe som også henger sammen med at Latin-Amerika på enkelte måter er dypt konservativt og at det hverken er seksualundervisning i skolen eller mulighet for unge å skaffe seg prevensjon.

– Det er en utfordring å få gutter og menn til å endre måten å være på når de er vokst opp i en machokultur. Men det er slett ikke umulig, sier Bjørn-Richard Monsen. ●

«For det meste har gutter og menn all makt. Det er de som bestemmer over alt som har med penger og inntekt å gjøre.»

ABEBAW (10 ÅR) ETIOPIA

«Det er en utfordring å få gutter og menn til å endre måten å være på når de er vokst opp i en machokultur. Men det er slett ikke umulig.»

BJØRN-RICHARD MONSEN, REDD BARNA

«Å VOKSE OPP SAMMEN»

- Prosjektet startet i 2007 i Nicaragua som et samarbeid mellom Redd Barna og den nasjonale organisasjonen REDMAS, som arbeider med kjønn, likestilling og maskulinitet.
- Målet var å bidra med alternativer til den voldelige machokulturen, som blant annet over-seksualiserer jenter fra tidlig alder. Den blir i Latin-Amerika opprettholdt både av kvinner og menn.
- Ved å jobbe med ungdommer som er framtidens voksne, var målet at holdningene til vold i lokalsamfunnet endres og at tenåringsgraviditeter reduseres. Lærere har også blitt skolert.
- Den direkte målgruppa var 260 unge og 140 unge foreldre i det nordvestre Nicaragua. Prosjektet hadde ringvirkninger til hele lokalsamfunnet, og nådde ut til rundt 2600 mennesker.
- Prosjektet førte også til at de unge påvirket sine foreldre og utfordret inngrodde holdninger til seksualitet og machokultur.
- Å vokse opp sammen er nylig blitt avsluttet.

NOE Å SKRIVE HJEM OM

I «Noe å skrive hjem om» forteller en av Redd Barnas ansatte om noe som har gjort inntrykk på besøk i et av landene der vi jobber. I dette nummeret skriver Runar Jenssen i Redd Barnas hovedstyre om en familie som han nylig møtte i Malawi

Runar Jenssen

Besteforeldrene er stolte over at Aida har valgt å fortsette utdanningen, og bidrar blant annet med å passe oldebarnet.

Familien bor sammen i et lite mursteinshus med jordgulv og stråtak.

AIDAS NEI TIL BARNEEKTESKAP

«Hun er fast bestemt på å fullføre utdanningen sin for å nå målet sitt. Med utdanning og egen jobb vil hun forandre både sitt eget og datterens liv», skriver Runar Jenssen.

Aida er en av de tøffeste og sterkeste kvinnene du kan se for deg. Historien hennes er både vakker og brutal. Aida er 19 år og allerede mor til ei tre år gammel jente. Hun elsker datteren sin over alt på jord. Selv kommer hun fra en fattig familie på landsbygda i Mwanza-distriktet, sør-vest i Malawi. Aida ble gravid med en 22 år gammel mann da hun selv var i 16-årsalderen.

Med barnet i magen var det forventet at hun giftet seg med barnets far. Barneekteskap er svært utbredt i Malawi. Omtrent 40 prosent av alle jenter i Malawi blir giftet bort før de fyller 18 år. Tallet på barneekteskap er blant de høyeste i verden. I regionen Aida kommer fra er andelen barneekteskap på hele 45 prosent. Altså så godt som halvparten av alle jenter.

For jentene medfører ekteskapet forpliktelser i hjemmet. De slutter på skolen. De gjør husarbeid, lager mat og passer barn. Det blir rett og slett ikke tid til skolegang. Og hva skal de med utdanning, dersom de skal bruke tiden sin på husarbeid? Barneekteskap fører også ofte til tidlig graviditet. Dersom jenta får barn før kroppen er ferdig utviklet, medfører det risiko både for mor og barn.

Aida fikk besøk av «Change Agents» (Forandringsagentene) da det ble kjent at hun var med barn. Forandringsagentene er en organisasjon som går fra dør til dør for å forhindre barneekteskap. De jobber også for å få unge mødre tilbake på skolebenken. Samtalene de hadde med Aida påvirket henne til ikke å gå med på giftemålet - det var viktigere å fullføre utdanningen. Da far til barnet kom på døren og ba om giftemål, sa hun nei. De brøt kontakten med hverandre, og barnet ble værende hos mor.

Aidas foreldre ble rasende da hun nektet å gifte seg med barnets far. De økonomiske konsekvensene ved å være alenemor i et av verdens fattigste land er store. Dette var en byrde som foreldrene ikke ønsket å bære. Hvem skulle ta vare på barnet mens Aida var

på skolen? En ektemann ville kunne jobbe, og bidra til å forsørge familien økonomisk. Mannens familie ville også ha betalt Aidas familie en sårt trengt medgift. Aidas foreldre brøt all kontakt med henne, og tre år etter har de fortsatt ingen kontakt med hverandre.

Redningen ble Aidas besteforeldre. I dag bor hun og datteren sammen med besteforeldrene i et lite mursteinshus med jordgulv og stråtak, langt utenfor allfarvei. Bestefar har den siste tiden vært arbeidsledig. Han har fått påvist sykdommen aids, og kroppen tåler ikke mye belastning. Det meste av familiens penger går nå til å betale for AIDS-medisiner og mat. Økonomien strekker ikke til for å kunne betale for Aidas skolepenger. Skolen koster 10 dollar per semester, tre semester i året. Det tilsvarer rundt 300 kroner i året.

Bestefar er stolt over Aida og valget hennes om å fortsette utdanningen. I bakgrunnen står bestemor. Hun snakker ikke like mye som sin mann. Hun ser sliten ut og er kanskje syk.

Redd Barna legger til rette for at jenter som Aida ikke giftes bort som barn, og at jenter i hennes situasjon får gå på skole. Vi jobber både med myndigheter og med holdningsendringer i befolkningen. Redd Barna samarbeider med Forandringsagentene og deres arbeid for at unge mødre skal kunne komme tilbake på skolen.

Aida drømmer om å bli politi. Hun er fast bestemt på å fullføre utdanningen sin for å nå målet sitt. Med utdanning og egen jobb vil hun forandre både sitt eget og datterens liv. Som politikvinne ønsker hun også bidra til å gjøre samfunnet tryggere. Hindringene hun har møtt på veien er større enn mange kan forestille seg. Men hun gir ikke opp.

Runar Jenssen

På tross av store protester fra foreldrene har Aida valgt å være alenemor framfor å gå inn i et ekteskap hun ikke ønsker. Drømmen er å få utdanne seg til politi.

DET SKJER I NORGE

FRIVILLIGE FRA HELE LANDET MØTES

SEMINAR

14.-15. mars kommer frivillige fra hele landet sammen til nasjonalt seminar. Møtet holdes i Oslo og samlet i fjor 160 deltakere fra alle regionene. Seminaret har et spennende program med dyktige foredragsholdere. Deltakerne får lære mer om Redd Barnas arbeid for barn i sårbare situasjoner, om hvordan vi kan oppnå varige positive endringer for barn og hvordan medlemmene selv kan påvirke Redd Barna. Det blir et særlig fokus på barn på flukt. En av dem som blir med og kan snakke om egne erfaringer er Leo Ajkic..

FOTO: IRENE TOLLEFSEN/REDD BARNA

AKTIVT I SOGNDAL

MEDLEMMER

Denne flotte gjengen i Redd Barna Sogndal arrangerte like over nyttår Forstyringsveka på Høgskolen på Vestlandet campus Sogndal med utstillinga *Hvis klær kunne fortelle*. Etter utstillinga var det foredrag om Redd Barnas kampanje *Jeg er her*, og to dagar seinare slo laget til med ein superpopulær barnedisko. Samarbeidet mellom høgskolen og Redd Barna er godt, og under Forstyringsveka fekk Redd Barna-laget og moglegheit til å rekruttera frivillige og medlemmer ved å invitere til informasjonsmøte i samband med foredraget. Bildet er teke når gjengen pustar ut med pizza etter at barnediskoen er vel i hamn.

ÅRETS GULLBARBIE TIL BLOGG.NO

INGEN HEDER

Gullbarbie er over for denne gang, og i år var det blogg.no som veltrent gikk av med seieren. Blogg.no ble nominert på bakgrunn av ansvarsfraskrivelse og mangel på retningslinjer. I løpet av kampanjeperioden har det vært mye fokus på bransjen rundt influencere, og hvilken påvirkningskraft disse har på barn og unge.

– Det er problematisk at dette er en bransje helt uten retningslinjer for hva som er greit å promotere og selge. Blogg.no, som Norges største bloggportal, har et ansvar for å sikre at innhold på deres plattform ikke innebærer reklamer og sponing av kosmetiske inngrep, slankeprodukter, kosmetiske behandlinger eller andre produkter som kan utnytte sårbare grupper barn og unge, sier Mina Vinje, leder i Press – Redd Barna Ungdom. Hun forteller videre at Blogg.no har sagt at de vil gjennomgå sine retningslinjer på nytt.

– Vi håper derfor å se endring blant de store influencerne i Norge i tiden framover, sier Vinje.

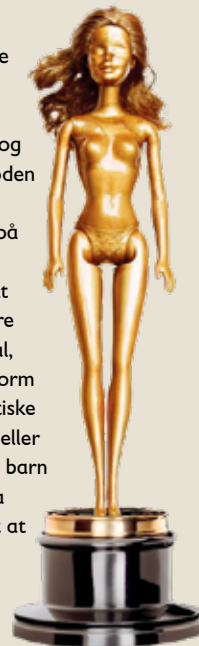

FOTO: AASE ELISE CASTBERG

BRANNFOLK STILTE OPP I FAKKELTOG

TRADISJON

Like før jul stod Redd Barna Ørsta for fakkeltog for fred etter julegrantenningen. Dette er blitt en tradisjon i Ørsta som Redd Barna startet for nærmere tjuve år siden. Elever ved Møre Folkehøgskule har hjulpet til med å regulere trafikken hvert år. Brannsjef og mannskap stiller hvert år med å selge og slukke fakler. Mange gode hjelpere gjør med andre ord arrangementet mulig. På bildet Sverre Berg Hustad, Kurt Kristiansen, Kennet Brandal og Tore Mo Solbakken.

VIKTIG BUDSKAP OM VOLD UT TIL HELE LANDET

BESKYTTELSE

Etter Redd Barnas forstyrningsuker og NRK Supers temadager om vold i november, har vårt undervisningsmaterieell om vold blitt spredt til alle landets kriker og kroker. I løpet av en måned etter lanseringen av materiellet i midten av november har vårt undervisningsmaterieell *Voksne skal aldri slå* og *Mot* blitt lastet ned 785 ganger av lærere fra hele landet. Disse lærerne har i gjennomsnitt 28 elever hver, og om alle lærerne har gjennomført undervisningen om vold har vi nådd ut til over 23 000 barn med opplæring om vold i løpet av en måneds tid.

Dette er uhyre viktig i arbeidet med å beskytte barn fra vold og overgrep. Når barna kjenner til sine egne rettigheter og vet hva som er lov og ikke lov for voksne å gjøre, er det enklere for barna å kjenne igjen når egne rettigheter blir brutt, og terskelen for å fortelle om det blir lavere.

REDD BARNAS ILDSJEL

Hvem:

Asbjørn Riddervold (31)

Hvorfor:

Begynte som frivillig leksehjelp på Lindeberg i Oslo. Er i dag aktiv i Redd Barnas prosjekter *En god nabo* og *Et naturlig møte*. Det siste er et lavterskel-tilbud til nynnflyttede flyktninger og innvandrere, der familier og barn er med på flere turer, både i og utenfor byen.

-JEG FÅR MER ENN JEG GIR!

1

Hva er det beste med å være frivillig i Redd Barna?

– Du møter så mange fine folk! De frivillige fra Redd Barna er veldig hyggelige, og vi har et godt samarbeid og en god tone oss imellom. Dem vi lager turene for, barna og familiene deres, er også veldig trivelige og lette å bli kjent med.

2

Hva er det beste med prosjektet *Et naturlig møte*, som du bruker tid og krefter på?

– *Et naturlig møte* er en glimrende ide! Til og med jeg som har bodd i Norge hele livet og har et sosialt nettverk, kan synes det er vanskelig å finne ut hva som finnes av aktiviteter og koselige plasser i naturen. Det beste med å være med på *Et naturlig møte* er at jeg kan bidra til at nylig innflyttede barn får en god start på sitt nye hjem ved å hjelpe de med å bli kjent med sin nye by. Tanken er at dørterskelen skal bli lavere til både naturopplevelser og gode, gratis tilbud i byen.

3

Hva får du selv?

– Jeg kjenner at jeg er nyttig. Jeg er glad for at jeg får være med på noe som jeg tror er bra for barn og familier som er nye i landet, og for samfunnet. Det er inspirerende! Den gode energien i gruppa gjør at jeg føler at jeg alltid får mer enn jeg gir: jeg går alltid i pluss!

4

Hva vil du si til dem som teller på knappene på om de skal engasjere seg?

– Har du lyst til å gjøre noe bra for andre, er det midt i blinken å bli frivillig i Redd Barna! Noen synes kanskje det er vanskelig å binde seg til å ta ansvar, men jeg opplever det å være frivillig som veldig fleksibelt og dynamisk. Vi er mange i gruppa som jeg er med i, og kan jeg ikke komme en gang er det andre som stepper inn. Det er et bra sted å bli kjent med nye folk.

5

Hva er det fineste du har opplevd?

– Hm, det må være en herlig sommertur vi hadde i fjor sommer, der vi leide et hus nede i vannkanten i Larvik. Vi var en ganske stor gruppe med ni frivillige og rundt 30 barn + en del foreldre. Alle koste seg noe enormt! Vi fiska, og en av guttene fikk fisk, det var stort for ham! Jeg kommer aldri til å glemme gløden og gleden i øynene hans. Om kvelden laget noen av barna show som de framførte. Jeg kommer aldri til å glemme de vilt glade barna på denne turen.

TEKST OG FOTO: ELIN TOFT

DISKRIMINERING PÅ TIMEPLANEN

Disse ungdommene har vært med på å utvikle det nye temarommet om diskriminering: Dan-Jonas Sparrok (Noereh, organisasjon for samisk ungdom), Mina Vinje (Press), Marianne Knudsen (Norges Handikapforbunds ungdom) og Odd Thomassen (Skeiv ungdom).

Redd Barna lanserer nå et nytt temarom om diskriminering i *Det magiske klasserommet*.

TEKST: EMILIE FORBES HOLMEN OG ANNE MARTE JOHNSEN
FOTO: ANNE MARTE JOHNSEN

Gjennom filmer, bildeserier, spill og quiz kan barn lære om diskriminering og inkludering på skolen, på fritiden og på nett.

Det magiske klasserommet er et interaktivt undervisningsmaterieell om barns rettigheter og FNs bærekraftsmål for elever på 5. - 10. trinn. Undervisningsmateriellet består av ulike temarom der elevene kan lære om hvordan krig, fattigdom, klimaendringer og flukt påvirker barn og unge i verden i dag.

Fra mars i år vil også det nye temarommet om diskriminering være tilgjengelig. Her forteller barn og ungdom fra ulike steder i verden om hva diskriminering er, hvordan det oppleves og hva som må gjøres for å skape inkludering, både i et globalt og et nasjonalt perspektiv.

RELEVANT FOR BARN OG UNGE

Elevene går gjennom temaer som urfolk og språk, kroppspress, funksjonsnedsettelse, seksuell legning og rasisme. Historiene elevene blir presentert for omhandler og fortelles gjennom barn og ungdom. Dette bidrar til at innholdet blir relevant og aktuelt for barn og ungdom som skal bruke undervisningsmateriellet.

Barn og ungdom fra hele landet har selv hatt en stor rolle i utviklingen av både nettsiden og innholdet. Redd Barna har samarbeidet tett med blant annet Noereh, Skeiv Ungdom, Norges Handikapforbunds Ungdom og Press - Redd Barna Ungdom. Temarommet er universelt utformet, og kan derfor brukes av alle barn

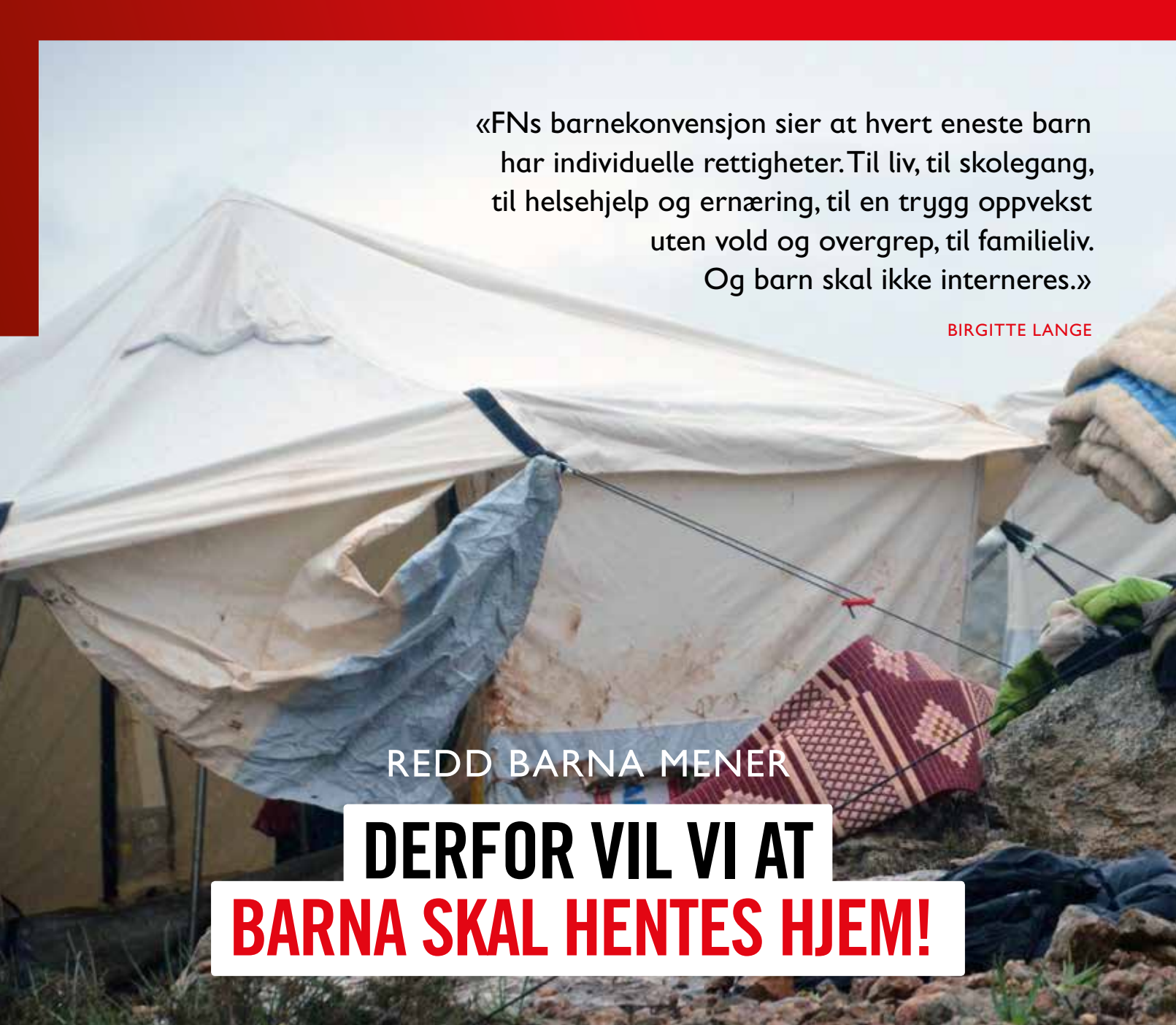
og unge uavhengig av funksjonsevne.

DEMOKRATISKE VERDIER

Gjennom *Det magiske klasserommet* blir elevene presentert for historier og mennesker fra ulike deler av verden med ulike utfordringer. Dette bidrar til å øke forståelsen for at mennesker er forskjellige. Denne forståelsen er utrolig viktig for at elevene selv skal kunne utvikle demokratiske verdier, verdsette mangfold og samtidig ha fokus på inkludering.

Det magiske klasserommet bidrar til utviklingen av barns demokratiske verdigrunnlag. I tillegg favner undervisningsmateriellet over et bredt spekter av de nye kompetansemålene i læreplanen og de tverrfaglige emnene demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring.

Det nye rommet om diskriminering i *Det magiske klasserommet* lanseres 10. mars 2020 på Vega Scene i Oslo og blir streamet på Redd Barnas facebookside. [Les mer på reddbarna.no/klasserom](http://Les%20mer%20p%C3%A5%20reddbarna.no/klasserom) ●

«FNs barnekonvensjon sier at hvert eneste barn har individuelle rettigheter. Til liv, til skolegang, til helsehjelp og ernæring, til en trygg oppvekst uten vold og overgrep, til familieliv. Og barn skal ikke interneres.»

BIRGITTE LANGE

REDD BARNA MENER

DERFOR VIL VI AT BARNA SKAL HENTES HJEM!

Redd Barna har i snart ett år jobbet for at norske myndigheter skal hente hjem de norske barna som sitter innesperret under umenneskelige forhold i syriske interneringsleire. Det har gitt resultater.

Redd Barna jobber hver eneste dag for å hjelpe barn fra alle land inne i leirene for internt fordrevne i nordøst-Syria med mat, helsehjelp, omsorg og trygge leke- og læreområder. Vi møter barn som er livredde, som besvimer av frykt, mangler mat, opplever voldshandlinger og er livstruende syke. Særlig ille er det for barn av foreldre med IS-tilknytning som sitter innesperret i leirene.

Derfor har internasjonale Redd Barna bedt alle myndigheter om å hente sine borgere hjem. Det vil også gi Redd Barna og de andre hjelpeorganisasjonene økt mulighet til å hjelpe de internt fordrevne kvinnene og barna i leirene som foreløpig

ikke har noe hjem å reise tilbake til.

Vi var svært glade da Norge hentet hjem fem foreldreløse barn. Og var lettet da to barn nylig kom hjem sammen med sin mor, som skal straffeforfølges her hjemme. Vi jobber videre for at Norge skal hente hjem alle de norske barna sammen med mødrene sine der dette er mulig.

Debatten som har gått om helsetilstanden til gutten som ble hentet hjem til Norge opprører meg. Krav har kommet fra profilerte politikere om at regjeringen må offentliggjøre i hvilken grad de var helt sikre på at gutten var alvorlig syk da beslutningen ble tatt om å hente han til Norge.

Denne debatten er dypt uverdigg og utetisk. Den hviler på et premiss om at Norge kun bør trå til med hjelp om et barn er dødssykt. Og at det ikke skal herske noen tvil om dette før man handler. Den

holdningen er et brudd både med barns grunnleggende rettigheter og med Norges utenrikspolitikk om bistand til nordmenn i utlandet.

FNs barnekonvensjon sier at hvert eneste barn har individuelle rettigheter. Til liv, til skolegang, til helsehjelp og ernæring, til en trygg oppvekst uten vold og overgrep, til familieliv. Og barn skal ikke interneres.

Samtlige av de norske barna i interneringsleirene opplever brudd på disse rettighetene. De lever i livsfare under fryktelige forhold fordi deres foreldre har tatt gale valg. De lider for en krig de har ingen skyld i, stikk i strid med grunnleggende menneskerettigheter og våre humanitære verdier.

FNs barnekonvensjon forplikter også myndigheter til å gjøre det som er til barnets beste. Et samlet fagmiljø advarer om

at å skille barn fra mødre under dramatiske omstendigheter i flyktingleirene ikke vil være til barnets beste. Mødrene bør heller hentes hjem med barna og straffefølges i Norge.

Selvsagt var det riktig av regjeringen å hente hjem et barn som de har indikasjon på at kan være alvorlig sykt, uten å vite dette 100 prosent sikkert. Er du i tvil om et barn kan dø på din vakt, handler du selvfølgelig. Og selvsagt skal alle norske barn som det er mulig å hjelpe, få komme tilbake til Norge med mødrene sine. I fjor døde over 370 barn i de livsfarlige leirene.

Å hjelpe barna ved å hente dem hjem sammen med sin mor, er ikke bare tråd med deres grunnleggende rettigheter. Det er også i tråd med prioritertene et samlet Storting har satt for bistand til nordmenn i utlandet: Prioritet skal gis til å hjelpe mindreårige, ved menneskerettighetsbrudd

og der liv, helse og sikkerhet kan være i fare.

Jeg håper alle vil engasjere seg også for at de andre norske barna blir hentet hjem fra Syria, om myndighetene får mulighet til det. Det vil være å handle i tråd med barns menneskerettigheter, utenrikspolitiske prioriteringer og ikke minst våre grunnleggende humanitære verdier.

Skriv under Redd Barnas opprop her: www.reddbarna.no/hentbarnahjem

Hilsen
Birgitte Lange
generalsekretær i
Redd Barna

TAKK TIL VÅRE HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE

accenture

Accenture støtter Redd Barna globalt med å etablere opplæringsprogrammer og bruke ny teknologi for at ungdom kan få kunnskapen de trenger for å komme seg i jobb.

BDO

BDO støtter Redd Barnas arbeid med utdanning, samt vårt arbeid i Norge. I tillegg bidrar BDO med pro bono-arbeid.

Dressmann

Dressmann støtter prosjektet Work2Learn i Bangladesh, som gir unge i tekstilindustrien yrkesutdanning.

Wiersholm

Wiersholm støtter Redd Barnas arbeid for barns rettigheter. Advokatfirmaet bidrar med juridisk kompetanse, pro bono arbeid og prosjektstøtte.

TAKK TIL VÅRE PROSJEKTPARTNERE

clas ohlson

IKANO BANK

IKEA

Kantega

LERØY

M
MALLING & CO

MOELVEN

N
norstat

NYCO/PLUS

Scandic

Statens legemiddelverk

VISMA

TAKK TIL VÅRE KAMPANJEPARTNERE

Cultura Bank

FINANS FORBUNDET
DNB

HUMAK
KUNSTSTUDENTENES HUMANITÆRE KASSON

MedHum
Medisinsk humanitært samarbeid

postkom
Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund

«Det som er lett? Det har jeg gjort! Det som er vanskelig? Jobber med det! Det umulige? Det har jeg ennå ikke gjort, men jeg kommer til å gjøre det!»

LUISA, 12 ÅR OG FRA VENEZUELA

JENTER PÅ FLUKT ER DAGENS PIPPI

PIppi
OF
TODAY

I år fyller Pippi Langstrømpe 75 år. Akkurat som jenter på flukt, kom Pippi alene til en ukjent by for å starte et nytt liv. Astrid Lindgren AB ønsker å bruke Pippis

fødselsdag til å rette fokuset mot alle de sterke, selvstendige jentene på flukt i dag – dagens Pippi. Sammen med Redd Barna lanserer de derfor kampanjen

Pippi of Today, som har mål om å gi en stemme til jenter på flukt og deres historie.

Les mer på
reddbarna.no/pippi